

KOMERCIJALNA BANKA

Meni najbliža

IZVEŠTAJ

O POSLOVANJU BANKE ZA PRVA TRI KVARTALA 2013. GODINE

BEOGRAD, OKTOBAR 2013. GODINE

SADRŽAJ

1.	PRIKAZ OSNOVNIH POKAZATELJA POSLOVANJA BANKE U PERIODU OD 31.12.2012. DO 30.09.2013. GODINE	4
1.1.	Pokazatelji poslovanja Banke	4
2.	MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA U PERIODU OD 31.12.2012. DO 30.09.2013. GODINE	5
3.	OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA BANKE U PERIODU OD 31.12.2012. DO 30.09.2013. GODINE	6
4.	BILANS STANJA ZA 30.09.2013. GODINE	7
4.1.	Aktiva Banke na dan 30.09.2013. godine	8
4.2.	Pasiva Banke na dan 30.09.2013. godine	9
4.3.	Dati krediti komitentima i depoziti komitenata na dan 30.09.2013. godine	10
4.4.	Komisioni poslovi i vanbilansne stavke u 2013. godini	11
5.	BILANS USPEHA ZA PERIOD OD 01.01.2013. DO 30.09.2013. GODINE	12
5.1.	Prihodi i rashodi po osnovu kamata	13
5.2.	Prihodi i rashodi po osnovu naknada	14
5.3.	Ostvareni dobitak iz redovnog poslovanja	14
6.	OPIS GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO	15
7.	SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	15
8.	OSNOVNI PODACI O REALIZACIJI BIZNIS PLANA ZA 2013. GODINU	15
8.1.	Planirane i ostvarene vrednosti bilansa stanja za treći kvartal 2013. godine	16
8.2.	Planirane i ostvarene vrednosti bilansa uspeha za period 01.01.-30.09.2013. godine	17

**BILANS STANJA NA DAN 30.09.2013.
BILANS USPEHA U PERIODU OD 01.01. DO 30.09.2013.
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA TREĆI KVARTAL 2013.**

1. PRIKAZ OSNOVNIH POKAZATELJA POSLOVANJA U PERIODU OD 31.12.2012. DO 30.09.2013. GODINE

1.1. Pokazatelji poslovanja Banke

OPIS	30.09.13.	31.08.13.	31.07.13.	30.06.13.	31.03.13.	2012.
BILANSNA AKTIVA	354.406.768	350.120.308	348.441.769	344.790.937	337.079.259	324.187.773
DATI KREDITI I DEPOZITI KOMITENTIMA	187.488.441	186.314.528	187.957.220	184.680.333	175.478.254	177.106.865
<i>Učešće NPL kredita (u %)</i>	14,2%	14,1%	14,1%	13,2%	13,0%	13,1%
Dati krediti i depoziti stanovništvu	61.707.838	61.229.001	60.535.103	60.045.743	57.109.424	55.917.000
Dati krediti i depoziti pravnim licima	125.780.603	125.085.527	127.422.116	124.634.590	118.368.829	121.189.865
REPO HARTIJE OD VREDNOSTI	16.814.160	33.380.000	17.749.460	22.000.000	18.000.000	4.000.000
UKUPNA OBAVEZNA REZERVA	61.440.604	61.175.706	60.401.320	60.125.317	60.168.087	58.747.047
UKUPNE OBAVEZE	291.007.643	287.024.187	285.812.482	282.648.759	275.364.546	264.321.213
DEPOZITI KOMITENATA	250.827.491	248.146.265	247.394.335	244.607.634	238.200.206	235.520.744
Depoziti stanovništva	173.556.137	172.548.641	170.547.845	168.962.791	164.492.641	164.532.865
Depoziti pravnih lica	77.271.354	75.597.623	76.846.490	75.644.843	73.707.565	70.987.879
BROJ ZAPOSLENIH	3.020	3.021	3.020	3.020	3.009	2.989
Aktiva po zaposlenom u 000 RSD	117.353	115.896	115.378	114.169	112.024	108.460
Aktiva po zaposlenom u 000 EUR	1.024	1.013	1.014	1.000	1.001	954
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA	3.982.327	3.543.111	3.070.165	2.582.507	1.476.135	4.572.662
DOBITAK PO OSNOVU KAMATA	9.467.681	8.341.517	7.220.451	6.127.649	3.041.302	10.910.316
DOBITAK PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA	3.363.339	2.962.253	2.576.468	2.168.714	1.034.159	4.554.466
OPERATIVNI RASHODI	7.430.747	6.614.499	5.800.615	4.981.900	2.423.648	9.812.888
PARAMETRI PROFITABILNOSTI:						
ROA – dobitak ¹ / prosečna bilansna aktiva	1,56%	1,57%	1,56%	1,54%	1,80%	1,51%
ROE –dobitak / prosečan ukupan kapital	8,56%	8,59%	8,53%	8,39%	9,67%	9,44%
ROE – dobitak / prosečan akcijski kapital	13,26%	13,28%	13,15%	12,90%	14,75%	15,05%
CIR = OPEX / neto kamate i naknade	57,9%	58,5%	59,2%	60,0%	59,5%	63,5%
ADEKVATNOST KAPITALA	19,42%	19,53%	19,74%	19,17%	21,69%	21,88%
POKAZATELJ DEVIZNOG RIZIKA	2,94%	2,81%	6,45%	6,69%	7,52%	0,82%
POKAZATELJ LIKVIDNOSTI	3,28%	2,91%	2,95%	2,93%	2,65%	2,18%
OPERATIVNI TOKOVI GOTOVINE	6.771.004	5.918.791	4.915.075	4.445.255	2.449.602	4.973.331

¹ Dobit pre plaćanja poreza

2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA U PERIODU OD 31.12.2012. DO 30.09.2013. GODINE

Međugodišnja stopa inflacije (rast potrošačkih cena) beleži pad tokom prvih devet meseci 2013. godine. Tendencija opadanja međugodišnje inflacije iz juna meseca (9,8%) nastavljena je i tokom avgusta i septembra (4,9%). Ovim trendom inflacija se vratila u granice cilja koji je utvrđen Memorandumom NBS o ciljanim stopama inflacije do 2014. ($4,0 \pm 1,5\%$).

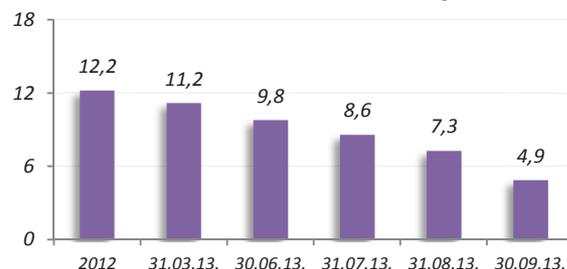
U prva tri kvartala ove godine, dinar je blago depresirao u odnosu na kraj prethodne godine (0,8%). Kurs dinara je stabilizovan na vrednosti od oko 114 dinara za jedan evro. U periodu od januara do maja ove godine došlo je do blagog rasta vrednosti dinara. Međutim, od maja do kraja septembra dinar je blago depresirao u odnosu na kraj prethodne godine da bi na kraju septembra dostigao vrednost od 114,6.

Zbog ublažavanja inflatornog pritiska, koji je posebno izražen u trećem i četvrtom kvartalu, NBS je u periodu decembar 2012. - februar 2013. povećala referentnu kamatnu stopu sa 11,25% na 11,75%. Utvrđena stopa pored ublažavanja inflatornih očekivanja doprinela je i makroekonomskoj stabilizaciji. Referentna stopa NBS u junu ove godine je snižena na nivo od 11,0% i na tom nivou je zadržana do kraja septembra ove godine.

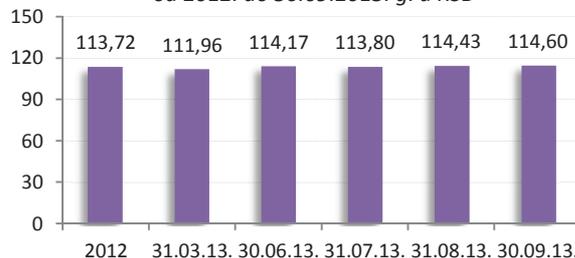
Bankarski sektor u Republici Srbiji je imao značajno manji rast tokom 2012. godine (8,7%) u odnosu na četvorogodišnji prosek prethodnih godina (13,2%). U prva tri meseca tekuće godine zabeležen je pad bilansne aktive od 0,8%, dok je na kraju prvog polugodišta ostvaren blagi rast (0,1%) u odnosu na kraj 2012. godine.

U ovoj godini učešće Banke se povećalo sa 11,3% u 2012. godini na 12,0% na dan 30.06.2013. godine. Tokom posmatranog perioda povećano je tržišno učešće Banke u aktivi bankarskog sektora za 2,5 procentna poena.

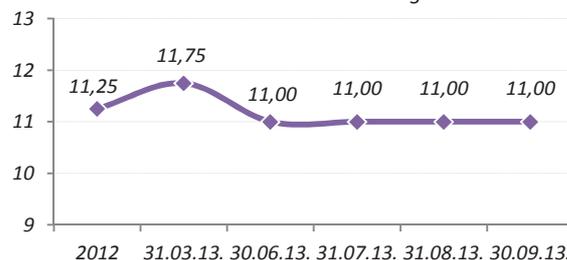
Međugodišnja stopa inflacije u periodu od 2012. do 30.09.2013. g. u %

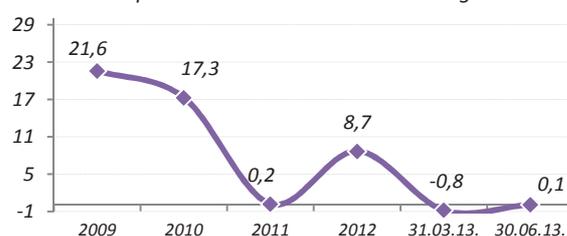
Kurs EUR/RSD u periodu od 2012. do 30.09.2013. g. u RSD

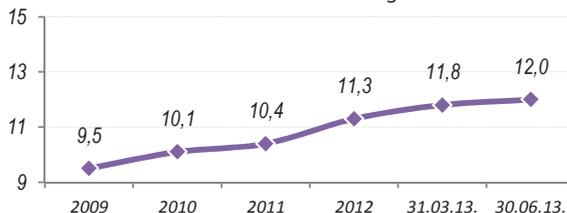
Referentna stopa NBS u periodu od 2012. do 30.09.2013. g. u %

Kretanje bilansne aktive bankarskog sektora u periodu od 2009. do 30.06.2013. g. u %

Kretanje tržišnog učešća Banke u periodu od 2009. do 30.06.2013. g. u %

3. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA BANKE U PERIODU OD 31.12.2012. DO 30.09.2013. GODINE

OPIS	30.09.13.	31.08.13.	31.07.13.	30.06.13.	31.03.13.	2012.
BILANSNA AKTIVA	354.406.768	350.120.308	348.441.769	344.790.937	337.079.259	324.187.773
DATI KREDITI I DEPOZITI KOMITENTIMA	187.488.441	186.314.528	187.957.220	184.680.333	175.478.254	177.106.865
<i>Učešće NPL kredita (u %)</i>	14,2%	14,1%	14,1%	13,2%	13,0%	13,1%
Dati krediti i depoziti stanovništvu	61.707.838	61.229.001	60.535.103	60.045.743	57.109.424	55.917.000
Dati krediti i depoziti pravnim licima	125.780.603	125.085.527	127.422.116	124.634.590	118.368.829	121.189.865
REPO HARTIJE OD VREDNOSTI	16.814.160	33.380.000	17.749.460	22.000.000	18.000.000	4.000.000
UKUPNA OBAVEZNA REZERVA	61.440.604	61.175.706	60.401.320	60.125.317	60.168.087	58.747.047
UKUPNE OBAVEZE	291.007.643	287.024.187	285.812.482	282.648.759	275.364.546	264.321.213
DEPOZITI KOMITENATA	250.827.491	248.146.265	247.394.335	244.607.634	238.200.206	235.520.744
Depoziti stanovništva	173.556.137	172.548.641	170.547.845	168.962.791	164.492.641	164.532.865
Depoziti pravnih lica	77.271.354	75.597.623	76.846.490	75.644.843	73.707.565	70.987.879
BROJ ZAPOSLENIH	3.020	3.021	3.020	3.020	3.009	2.989
Aktiva po zaposlenom u 000 RSD	117.353	115.896	115.378	114.169	112.024	108.460
Aktiva po zaposlenom u 000 EUR	1.024	1.013	1.014	1.000	1.001	954

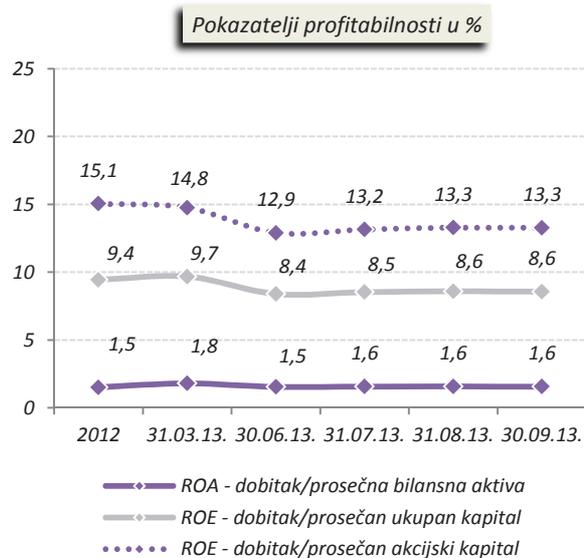
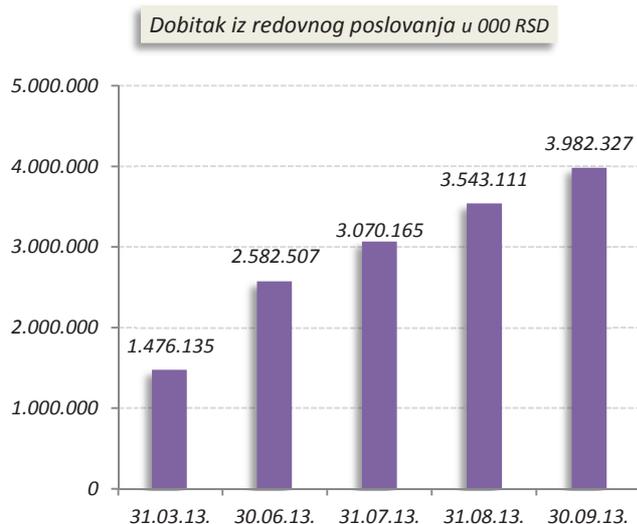
Na dan 30.09.2013. godine bilansna aktiva Banke iznosi 354.406,7 miliona dinara i povećana je za 30.219,1 milion dinara ili 9,3% u odnosu na kraj prethodne godine.

Vanbilansna aktiva je uvećana za 5,7% u 2013. godini, i na kraju septembra ove godine iznosi 216.259,9 miliona dinara.

U prvih devet meseci 2013. godine Banka je realizovala kredite klijentima u iznosu od 187.488,4 miliona dinara što je za 5,9% iznad ostvarenja na kraju 2012. godine i pri tome je održala relativno nizak nivo problematičnih kredita u ukupnim kreditima (14,2%). U istom periodu Banka je ostvarila rast depozita klijenata od 6,5% i pored rasta depozita banaka i drugih finansijskih organizacija u ukupnom iznosu od 4.860,1 miliona dinara i devizne štednje stanovništva u iznosu od 49,8 miliona EUR-a. Rast pozicija devizne štednje stanovništva i depozita banaka i drugih finansijskih organizacija praćeni su blagim rastom depozita privrede (1.423,7 miliona dinara).

(U 000 RSD)

OPIS	30.09.13.	31.08.13.	31.07.13.	30.06.13.	31.03.13.	2012.
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA	3.982.327	3.543.111	3.070.165	2.582.507	1.476.135	4.572.662
DOBITAK PO OSNOVU KAMATA	9.467.681	8.341.517	7.220.451	6.127.649	3.041.302	10.910.316
DOBITAK PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA	3.363.339	2.962.253	2.576.468	2.168.714	1.034.159	4.554.466
OPERATIVNI RASHODI	7.430.747	6.614.499	5.800.615	4.981.900	2.423.648	9.812.888
PARAMETRI PROFITABILNOSTI:						
ROA – dobitak / prosečna bilansna aktiva	1,56%	1,57%	1,56%	1,54%	1,80%	1,51%
ROE –dobitak / prosečan ukupan kapital	8,56%	8,59%	8,53%	8,39%	9,67%	9,44%
ROE – dobitak / prosečan akcijski kapital	13,26%	13,28%	13,15%	12,90%	14,75%	15,05%
CIR = OPEX / neto kamate i naknade	57,9%	58,5%	59,2%	60,0%	59,5%	63,5%

I pored negativnog uticaja globalne finansijske krize Banka je u prvih devet meseci ove godine, u odnosu na isti vremenski period prethodne godine, ostvarila značajan rast dobitka (19,5%). Ostvareni dobitak Banke u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine iznosi 3.982,3 miliona dinara, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja povećanje od 649,9 miliona dinara. Ovakvo značajno povećanje dobitka obezbedilo je, u prvih devet meseci 2013. godine, prinos na ukupan kapital od 8,6%, odnosno prinos na akcijski kapital od 13,3%.

Na povećanje dobitka u prvih devet meseci 2013. godine najviše je uticao porast neto prihoda od kamata (22,4%) i neto prihoda od naknada (1,4%).

Optimizacija broja zaposlenih uz povećanje obima poslovanja, unapredilo je i odnos aktive i broja radnika Banke. U prvih devet meseci 2013. godine povećana je aktiva po zaposlenom u Banci sa 108,5 miliona dinara (31.12.2012.) na 117,4 miliona dinara na dan 30.09.2013. godine.

Zbog racionalizacije troškova i povećanja neto prihoda po osnovu kamata i naknada, smanjen je Cost Income Ratio (CIR) sa 64,3% na dan 30.09.2012. godine na 57,9% na dan 30.09.2013. godine (smanjenje 6,4 procentna poena).

4. BILANS STANJA ZA 30.09.2013. GODINE

4.1. Aktiva Banke na dan 30.09.2013. godine

(U 000 RSD)

R. BR.	OPIS BILANSNE POZICIJE	30.09.2013.	31.12.2012.	INDEKSI (3:4)*100	% UČEŠĆA NA DAN 30.09.2013.
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	36.163.967	40.514.180	89,26	10,20
2.	Opozivi depoziti i krediti	57.758.843	43.053.502	134,16	16,30
3.	Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, prom. fer vrednosti derivata i dr. potraživanja	2.459.053	1.547.342	158,92	0,69
4.	Dati krediti i depoziti	187.488.441	177.106.865	105,86	52,90
5.	Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	47.970.127	41.347.719	116,02	13,54
6.	Udeli - učešća	5.997.983	5.917.033	101,37	1,69
7.	Ostali plasmani	3.203.128	3.227.896	99,23	0,90
8.	Nematerijalna ulaganja	578.513	600.438	96,35	0,16
9.	Osnovna sredstva i investicione nekretnine	7.806.013	7.416.846	105,25	2,20
10.	Stalna sredstva namenjena prodaji i srdstava posl. koje se obustavlja	74.346	78.763	94,39	0,02
11.	Odložena poreska sredstva	62.655	4.896	1.279,73	0,02
12.	Ostala sredstva	4.843.697	3.372.293	143,63	1,37
	UKUPNA AKTIVA (od 1. do 12.)	354.406.768	324.187.773	109,32	100,00

Bilansna aktiva Banke za prvih devet meseci 2013. godine, uvećana je za 30.219,1 miliona dinara ili 9,3%. Krediti komitentima su povećani za 10.381,6 miliona dinara, odnosno 5,9%. Na dan 30.09.2013. godine ukupni plasmani komitentima iznose 187.488,4 miliona dinara, što čini 52,9% ukupne bilansne aktive.

Tokom prvih devet meseci 2013. godine, pozicija gotovine i gotovinskih ekvivalenata beleži pad od 10,7% prvenstveno zbog smanjenja sredstava na deviznim računima.

Značajno povećanje u izveštajnom periodu tekuće godine realizovano je na poziciji opozivi depoziti i krediti - porast u iznosu od 14.705,3 miliona dinara ili 34,2%, zbog većeg plasmana sredstava Banke u repo operacije Narodne banke (+12.814,2 miliona RSD) i dodatnog izdvajanja obavezne rezerve u stranoj valuti u protivvrenosti od 1.891,2 miliona dinara.

Pozicija potraživanja po osnovu kamata i naknada, u izveštajnom periodu, beleži rast od 911,7 miliona dinara ili 58,9%.

4.2. Pasiva Banke na dan 30.09.2013. godine

(U 000 RSD)					
R. BR.	OPIS BILANSNE POZICIJE	30.09.2013.	31.12.2012.	INDEKSI (3:4)*100	% UČEŠĆA NA DAN 30.09.2013.
1	2	3	4	5	6
I	PASIVA				
1.	Transakcioni depoziti	50.438.899	40.336.776	125,04	14,23
2.	Ostali depoziti	200.388.592	195.183.968	102,67	56,54
3.	Primljeni krediti	1.673.485	637.264	262,60	0,47
4.	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-
5.	Obaveze po osnovu kamata i naknada	182.302	188.910	96,50	0,05
6.	Rezervisanja	1.223.126	2.331.760	52,46	0,35
7.	Obaveze za poreze	57.474	21.799	263,65	0,02
8.	Obaveze iz dobitka	159.264	85.114	187,12	0,04
9.	Obaveze po osnovu sredstva namenjenih prodaji i poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-
10.	Odložene poreske obaveze	57.759	-	-	0,02
11.	Ostale obaveze	36.826.742	25.535.622	144,22	10,39
12.	UKUPNE OBAVEZE (od 1. do 11.)	291.007.643	264.321.213	110,10	82,11
	KAPITAL				
13.	Akcijski kapital i emisiona premija	40.034.550	40.034.550	100,00	11,30
14.	Rezerve iz dobiti	16.635.440	14.785.440	112,51	4,69
15.	Revalorizacione rezerve	1.022.825	867.774	117,87	0,29
16.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	277.624	7.016	3.957,01	0,08
17.	Dobitak	5.983.935	4.185.812	142,96	1,69
18.	UKUPNO KAPITAL (od 13 .do 17.)	63.399.125	59.866.560	105,90	17,89
19.	UKUPNO PASIVA (12.+18.)	354.406.768	324.187.773	109,32	100,00
II	KOMISIONI POSLOVI I VANBILANSNE STAVKE	216.259.888	204.642.280	105,68	

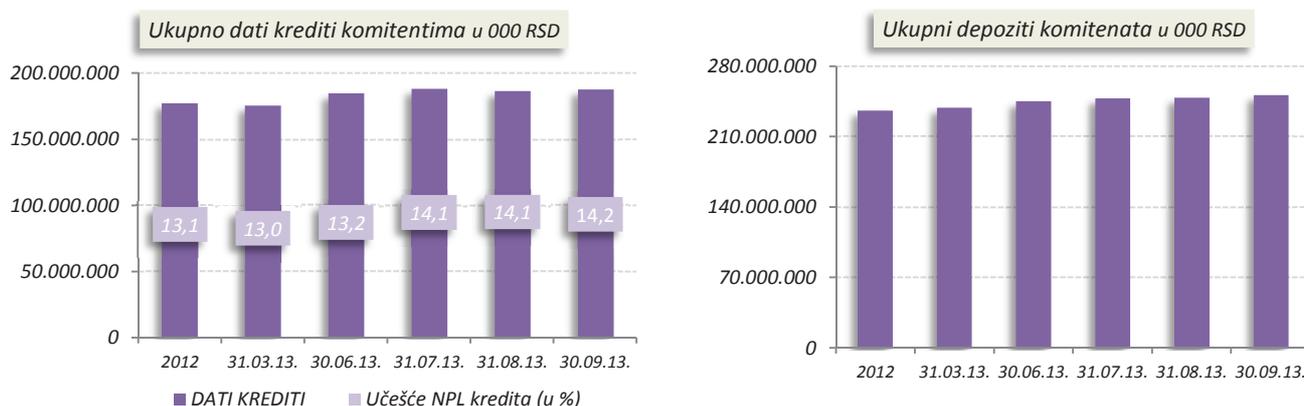
Ukupne obaveze na kraju prvih devet meseci 2013. godine iznose 291.007,6 miliona dinara i čine 82,1% ukupne pasive (31.12.2012: 81,5%). Istovremeno, ukupan kapital sa 63.399,1 miliona dinara učestvuje u ukupnoj pasivi sa 17,9% (31.12.2012: 18,5%). Ukupne obaveze povećane su u odnosu na kraj prethodne godine za 26.686,4 miliona dinara ili 10,1%, dok je ukupan kapital veći za 3.532,6 miliona dinara odnosno 5,9%.

Pored pozicije ostalih depozita koja je povećana u izveštajnom periodu za 5.204,6 miliona dinara ili 2,7%, značajno povećanje u odnosu na kraj prethodne godine realizovano je na bilansnoj poziciji transakcionih depozita (10.102,1 milion dinara ili 25,0%), kao i na poziciji ostalih obaveza (rast od 11.291,1 miliona dinara, 44,2%). U okviru ostalih obaveza najveće učešće imaju obaveze u stranoj valuti – kreditne linije (23.368,6 miliona dinara) i subordinirani kredit (5.730,2 miliona dinara) koji je povučen krajem novembra 2011. godine u cilju povećanja regulatornog kapitala.

U prvih devet meseci ove godine povećane su ino kreditne linije u neto protivvrednosti od 9.158,0 miliona dinara (povučeno 108,9 miliona EUR-a, 8,9 miliona RSD i vraćeno 13,5 miliona EUR-a i 20,0 miliona CHF-a).

U strukturi bilansne pasive depoziti komitenata (transakcioni i ostali depoziti) iznose 250.827,5 miliona dinara, što čini 70,8% ukupne bilansne pasive, beležeći pri tome povećanje u odnosu na početak godine od 15.306,7 miliona dinara ili 6,5%.

4.3. Dati krediti komitentima i depoziti komitenata na dan 30.09.2013. godine

Najznačajnija kategorija aktive, dati krediti i depoziti, zabeležila je povećanje od 10.381,6 miliona dinara, kao i promenu učešća u ukupnoj aktivi sa 54,6% (31.12.2012.) na nivo od 52,9%. Stopa rasta kredita u izveštajnom periodu iznosi 5,9% dok je u istom periodu dinar depresirao za 0,8%, što ukazuje da je Banka u prvih devet meseci ove godine ostvarila realni porast datih kredita i depozita u iznosu od oko 9.356,3 miliona dinara.

Ukupni depoziti Banke na kraju septembra 2013. godine iznose 250.827,5 miliona dinara i čine 70,8% ukupne pasive Banke (decembar 2012: 72,6%). U odnosu na kraj prethodne godine ukupni depoziti Banke su povećani za 15.306,7 miliona dinara (6,5%), pri čemu su ostali depoziti povećani za 5.204,6 miliona dinara ili 2,7%, dok su transakcioni depoziti povećani za 10.102,1 miliona dinara odnosno za 25,0%. Ukoliko se isključe efekti depresijacije dinara za devizne depozite i dinarske depozite sa valutnom klauzulom (1.170,8 mil. RSD) ukupni depoziti iskazuju realni rast u iznosu od oko 14.135,9 miliona dinara.

Povećanje ostalih depozita u prvih devet meseci 2013. godine rezultat je prvenstveno rasta devizne štednje stanovništva (49,8 miliona EUR-a).

R.BR.	OPIS	(U 000 RSD)		
		STANJE NA DAN 30.09.2013.	STANJE NA DAN 31.12.2012.	Index (2:3)*100
	1	2	3	4
I	DATI KREDITI KOMITENTIMA (1.+2.)	187.488.441	177.106.865	105,86
1.	Pravna lica	125.780.603	121.189.865	103,79
2.	Stanovništvo	61.707.838	55.917.000	110,36
II	PRIMLJENI DEPOZITI KOMITENATA (1.+2.)	250.827.490	235.520.744	106,50
1.	Pravna lica	77.271.354	70.987.879	108,85
2.	Stanovništvo	173.556.136	164.532.866	105,48

NAPOMENA: U okviru depozita uključeni su i transakcioni depoziti.

Ukupni krediti komitentima Banke, na dan 30.09.2013. godine, iznose 187.488,4 miliona dinara i povećani su u odnosu na kraj prethodne godine za 10.381,6 milion dinara ili 5,9%. Nivo datih kredita i depozita, na kraju trećeg kvartala 2013. godine, pod značajnim je uticajem plasmana pravnim licima, koji su na kraju septembra dostigli iznos od 125.780,6 miliona dinara.

Uživajući ugled sigurne i stabilne banke na srpskom tržištu Banka je, u posmatranom periodu, uspeła da poveća devizne štedne uloge za 49,8 miliona evra ili 3,8%.

Uprkos ekonomskoj krizi koja je i dalje prisutna, devizna štednja je povećana u prvih devet meseci 2013. godine i dostigla sumu od 1.371,0 milion evra.

Poverenje štediša omogućilo je Banci da po obimu prikupljene devizne štednje, imidžu i prepoznatljivosti zadrži prvo mesto u okviru bankarskog sektora Republike Srbije.

4.4. Komisioni poslovi i vanbilansne stavke u 2013. godini

(U 000 RSD)

R.BR.	OPIS	STANJE 30.09.2013.	STANJE 31.12.2012.	Indeks (2:3)*100
	1	2	3	4
I	POSLOVI U IME I ZA RAČUN (komisioni poslovi)	5.381.274	5.013.721	107,33
II	POTENCIJALNE OBAVEZE	32.260.411	33.879.027	95,22
1.	Plativе garancije	7.531.213	7.870.828	95,69
2.	Činidbene garancije	6.061.898	6.770.801	89,53
3.	Avali i akcepti menica	40.271	51.331	78,45
4.	Neiskorišćene preuzete obaveze	18.132.723	17.753.588	102,14
5.	Druge vanbilansne stavke po kojima može doći do plaćanja	396.070	830.261	47,70
6.	Nepokriveni akreditivi	98.236	602.218	16,31
III	VANBILANSNE STAVKE KOJE SE NE KLASIFIKUJU	178.618.202	165.749.532	107,76
1.	Obveznice devizne štednje	4.598.575	5.366.157	85,70
2.	Hartije od vrednosti u depou	167.571.781	144.902.967	115,64
3.	Druge vanbilansne stavke	6.447.846	15.480.408	41,65
	UKUPNO (I+II+III)	216.259.887	204.642.280	105,68

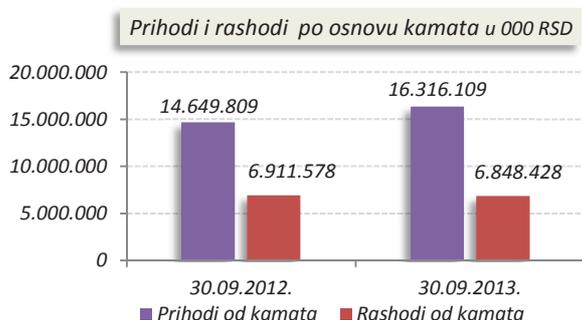
Na dan 30.09.2013. godine potencijalne vanbilansne obaveze iznose ukupno 32.260,4 miliona dinara - smanjenje za 1.618,6 miliona dinara ili 4,8% u odnosu na kraj prethodne godine, pretežno zbog smanjenja izdatih garancija.

5. BILANS USPEHA ZA PERIOD OD 01.01.2013. DO 30.09.2013. GODINE

(U 000 RSD)

R.BR.	OPIS BILANSNE POZICIJE	30.09.2013.	30.09.2012.	INDEKSI (3:4)*100
1	2	3	4	5
	PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA			
1.1.	Prihodi od kamata	16.316.109	14.649.809	111,37
1.2.	Rashodi od kamata	6.848.428	6.911.578	99,09
1.	Dobitak po osnovu kamata	9.467.681	7.738.231	122,35
2.1.	Prihodi od naknada i provizija	4.046.770	3.869.409	104,58
2.2.	Rashodi naknada i provizija	683.431	553.515	123,47
2.	Dobitak po osnovu naknada i provizija	3.363.339	3.315.893	101,43
3.	Neto dobitak / gubitak po osnovu prodaje hov po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15.929	(1.104)	-1.442,84
4.	Neto dobitak / gubitak po osnovu prodaje hov koje su raspoložive za prodaju	1.738	83.947	2,07
5.	Neto dobitak / gubitak po osnovu prodaje hov koje se drže do dospeća	-	-	-
6.	Neto dobitak / gubitak po osnovu prodaje udela (učešća)	-	-	-
7.	Neto dobitak / gubitak po osnovu prodaje ostalih plasmana	-	-	-
8.	Neto dobitak / gubitak od kursnih razlika i promene vrednosti imovine i obaveza	(63.170)	100.987	-62,55
9.	Prihodi od dividendi i učešća	2.908	1.849	157,27
10.	Ostali poslovni prihodi	171.699	183.007	93,82
11.	Neto prihod / rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(1.492.718)	(950.361)	157,07
12.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3.145.638	3.028.487	103,87
13.	Troškovi amortizacije	589.991	558.236	105,69
14.	Operativni i ostali poslovni rashodi	3.749.450	3.553.291	105,52
15.	REZULTAT PERIODA - DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (od 1. do 14.)	3.982.327	3.332.436	119,50
16.	Porez na dobit	-	-	-
17.	Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	-	-	-
18.	Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	-	-	-
19.	DOBITAK (od 15. do 18.)	3.982.327	3.332.436	119,50

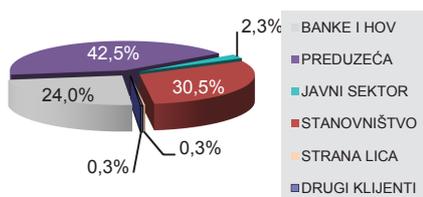
5.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

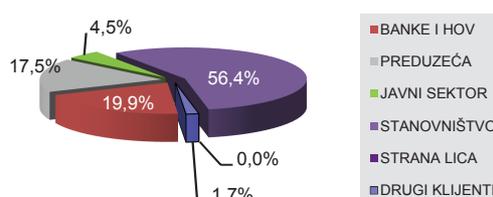
Dobitak po osnovu kamata iznosi 9.467,7 miliona dinara, što u odnosu na isti period prošle godine predstavlja povećanje od 22,4%.

U odnosu na prošlu godinu, prihodi od kamata su veći za 1.666,3 miliona dinara ili za 11,4%, dok su rashodi po osnovu kamata smanjeni za 63,2 miliona dinara ili 0,9%.

Prihodi od kamata po sektorima na 30.09. 2013. g.

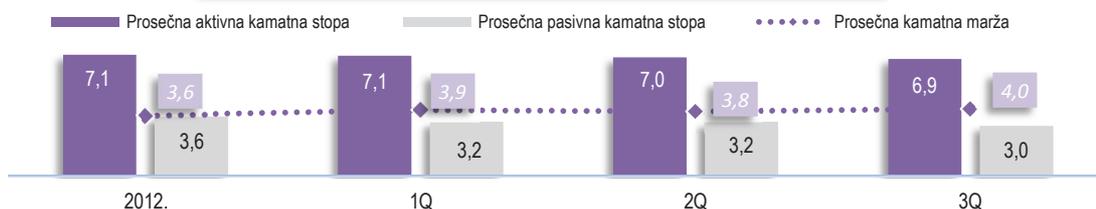

Rashodi po osnovu kamata po sektorima na 30.09.2013. g.

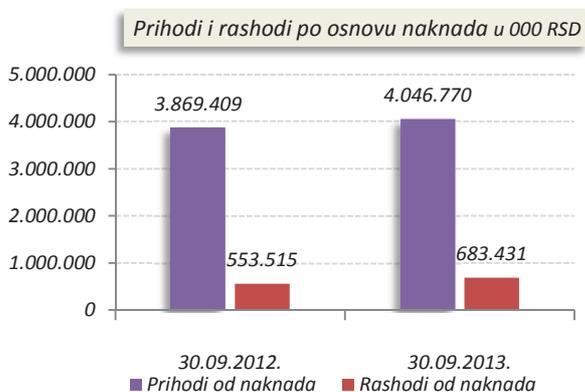
U okviru prihoda od kamata, najveće učešće imaju prihodi od kamata iz poslova sa preduzećima (6.934,4 miliona dinara ili 42,5%), dok u okviru rashoda od kamata dominiraju kamate na depozite građana (3.865,8 milion dinara ili 56,4%) što je najvećim delom rezultat isplaćene kamate na prikupljenu deviznu štednju.

Kretanje kamatne marže Banke od 2012. do 30.09.2013. g. u %

Prosečna aktivna kamatna stopa na kraju trećeg kvartala 2013. godine je bila 6,9%, a prosečna pasivna kamatna stopa 3,0%, tako da je prosečna kamatna marža Banke na kraju III kvartala 2013. godine iznosila 4,0%.

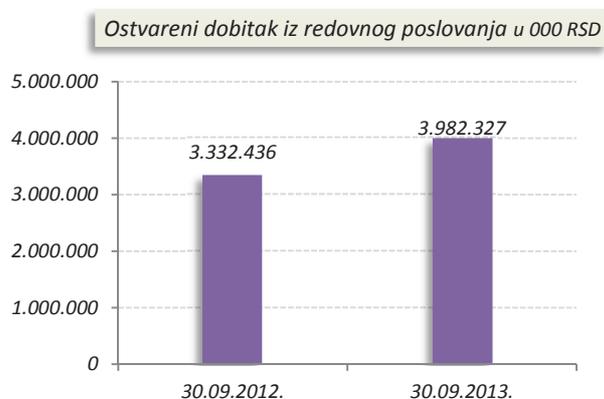
5.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada

U odnosu na isti period prošle godine, prihodi od naknada i provizija za bankarske usluge veći su za 177,4 miliona dinara ili za 4,6%, dok su rashodi od naknada i provizija veći za 130,0 miliona dinara ili za 23,5%.

Dobitak po osnovu naknada i provizija za prvih devet meseci 2013. godine iznosi 3.363,3 miliona dinara i za 1,4% je veći u odnosu na isti period prethodne godine.

5.3. Ostvareni dobitak iz redovnog poslovanja

I pored nepovoljnih i nepredvidivih makroekonomskih uslova poslovanja u međunarodnoj i domaćoj privredi, Banka je u periodu od 01. januara do 30. septembra 2013. godine ostvarila dobitak iz poslovanja u iznosu od 3.982,3 miliona dinara, što predstavlja povećanje od 19,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Povećanje ostvarenog dobitka iz poslovanja obezbedilo je Banci, u prvih devet meseci 2013. godine, prinos na ukupan kapital od 8,6%, odnosno prinos na akcijski kapital od 13,3%.

POKAZATELJI POSLOVANJA PROPISANI ZAKONOM O BANKAMA

R.B.	OPIS	PROPISANO	30.09.2013.	30.06.2013.	31.03.2013.	2012.
1.	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (NETO KAPITAL / KREDITNI RIZIK + OPERATIVNI RIZICI + OTVORENA DEVIZNA POZICIJA)	MIN. 12%	19,42%	19,17%	21,69%	21,88%
2.	POKAZATELJ ULAGANJA U LICA KOJA NISU U FINANSIJSKOM SEKTORU I OSNOVNA SREDSTVA	MAKS. 60%	22,21%	21,60%	18,84%	18,38%
3.	POKAZATELJ VELIKE IZLOŽENOSTI BANKE	MAKS. 400%	103,48%	124,27%	82,14%	107,37%
4.	POKAZATELJ DEVIZNOG RIZIKA	MAKS. 20%	2,94%	6,69%	7,52%	0,82%
5.	POKAZATELJ LIKVIDNOSTI	MIN. 0,8%	3,28%	2,93%	2,65%	2,18%

6. OPIS GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO

Detaljan prikaz glavnih rizika i pretnji kojima je Banka izložena u narednom periodu, je izvršen u poglavlju 5. Upravljanje rizicima, Napomena uz finansijske izveštaje.

7. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

Na dan 30.09.2013. godine lica poveza s Bankom su :

1. Komercijalna banka a.d. Budva, Crna Gora,
2. Komercijalna banka a.d. Banja Luka, Bosna i Hercegovina,
3. KomBank Invest a.d. Beograd
4. pet pravnih lica (Lasta doo, Sombor, Viš trade doo Vršac, Desk doo Beograd, Joy M&M doo, Menta doo Niš) i veći broj fizičkih lica, prema odredbama člana 2. Zakona o bankama u delu kojim se reguliše pojam „lica povezanih s bankom“.

Ukupna izloženost prema licima povezanim s Bankom na dan 30.09.2013. iznosila je 682.020 hiljada dinara, što je u odnosu na kapital Banke od 35.172.321 hiljada dinara predstavljalo 1,94% kapitala (maksimalna vrednost ukupnih plasmana svim licima povezanim s Bankom po Zakonu o bankama iznosi 20% kapitala).

Najveći deo izloženosti prema licima povezanim s Bankom na dan 30.09.2013. godine, iznos od 658.179 hiljada dinara, odnosno 1,87 % kapitala Banke, odnosi se na plasmane fizičkim licima koja su lica povezana s Bankom.

U skladu sa članom 37. Zakona o bankama, licima povezanim s bankom, Banka nije odobravalala kredite pod uslovima koji su povoljniji od uslova odobrenih drugim licima koja nisu povezana s Bankom. Dodatni prikaz odnosa Banke sa povezanim licima može se videti u tački 4. Odnosi sa zavisnim licima, Napomene uz finansijske izveštaje.

8. OSNOVNI PODACI O REALIZACIJI BIZNIS PLANA ZA 2013. GODINU

Realizacija Strategije i Biznis plana, za prvih devet meseci 2013. godine, odvijala se u značajno turbulentnijim makroekonomskim uslovima poslovanja u odnosu na očekivane trendove, od kojih posebno izdvajamo:

- Nakon pozitivnih tendencija u prva tri meseca tekuće godine (Q1) i međugodišnjeg rasta BDP (+2,1%), u Q2 zvanična statistika beleži neznatni rast ekonomske aktivnosti – međugodišnji rast industrijske proizvodnje od 0,2%;
- kod kursa EUR/RSD takođe su zabeležena odstupanja u odnosu na projekcije (planirani kurs dinara u odnosu na evro na kraju tekuće godine: 1 EUR = 125,00 dinara, a ostvareno je na 30.09.2013.: 1 EUR = 114,60 dinara),
- zvanična statistika je zabeležila stopu inflacije na kraju septembra (u odnosu na isti mesec prethodne godine) u iznosu od 4,9%, što znači da je nastavljen trend snižavanja međugodišnje inflacije do ciljane granice za septembar ove godine ($4 \pm 1,5\%$).

Pored navedenog, na poslovanje banaka u prvih devet meseci 2013. godine značajan efekat imali su i kriza javnog duga u evro zoni, nepovoljna kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu, zamrzavanje aranžmana sa MMF-om, suzdržanost stranih investitora za ulaganja u Srbiju, rebalans budžeta, smanjenje tražnje za kreditima i povećanje kreditnog rizika zbog recesije i nezaposlenosti u realnom sektoru.

8.1. Planirane i ostvarene vrednosti bilansa stanja za prvih devet meseci 2013. godine

Ukupna bilansna aktiva Banke, na kraju trećeg kvartala 2013. godine, iznosi 354.406,8 miliona dinara i u odnosu na planiranu vrednost za isti period veća je za 9.623,6 miliona dinara odnosno 2,8%. Značajna pozitivna odstupanja između ostvarenih i planiranih veličina zabeležena su na poziciji opozivi depoziti i krediti (ostvarena vrednost je veća za 17.097,3 miliona dinara kao rezultat ulaganja u repo transakcije NBS i povećanja izdvojene obavezne rezerve u stranoj valuti). Od ostalih pozicija bilansa stanja pozitivno odstupanje u odnosu na Plan je zabeleženo kod hartija od vrednosti (bez sopstvenih) u iznosu od 6.474,4 miliona dinara. Suprotno porastu opozivih depozita i kredita realizovano je smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u iznosu od 3.722,3 miliona dinara pretežno zbog smanjenja sredstava na deviznim računima i povećanje ostalih deviznih novčanih sredstava u protivrednosti -7.473,6 miliona RSD i +2.470,9 miliona RSD, respektivno, u odnosu na početno stanje.

U strukturi bilansne pasive najveće odstupanje u odnosu na planirane veličine iskazano je na poziciji depozita (14.790,7 miliona RSD), dok je značajno negativno odstupanje iskazano na poziciji ino kreditnih linija - odstupanje u iznosu od 7.932,4 miliona dinara.

Kretanje kursa dinara - depresijacija (0,8% u odnosu na EUR), u određenoj meri je ublažilo odstupanja realizovanih od planskih veličina.

Zabeleženi rast bilansne aktive obezbedio je Banci porast tržišnog učešća sa 11,3% na kraju 2012. godine na 12,0% na dan 30.06.2013. godine. U prvih šest meseci ove godine bilansna aktiva Banke povećana je za 6,4%, dok je na nivou bankarskog sektora, u istom periodu, realizovan rast bilansne aktive od 0,1%.²

Ostvarene i planirane pozicije aktive i pasive u bilansu stanja na dan 30.09.2013. godine imaju sledeće vrednosti:

(U mil. RSD)				
R/b	POZICIJA	Plan 30.09.2013.	Ostvareno 30.09.2013.	Realizacija plana u % (4/3*100)
1	2	3	4	5
	AKTIVA			
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	39.886	36.164	90,67
2.	Opozivi depoziti i krediti	40.662	57.759	142,05
3.	Dati krediti i depoziti (3.1.+3.2.)	199.197	187.488	94,12
3.1.	Pravna lica	134.271	125.780	93,68
3.2.	Stanovništvo	64.926	61.708	95,04
4.	Ostala aktiva	65.039	72.996	112,23
5.	UKUPNA AKTIVA (1.+2.+3.+4.)	344.784	354.407	102,79
	PASIVA			
1.	Depoziti (1.1.+1.2.)	236.037	250.827	106,27
1.1.	Pravna lica	53.134	77.271	145,43
1.2.	Stanovništvo	182.903	173.556	94,89
2.	Ostale obaveze	47.176	40.181	85,17
3.	Ukupne obaveze (1.+2.)	283.213	291.008	102,75
4.	Ukupan kapital	61.571	63.399	102,97
5.	UKUPNA PASIVA (3.+4.)	344.783	354.407	102,79

² U trenutku izrade izveštaja, podaci za sektor za treći kvartal nisu bili dostupni

БИЛАНС СТАЊА

на дан 30.09.2013.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		последњи дан квартала текуће године	31.12. претходне године
1	2	3	4
АКТИВА			
Готовина и готовински еквиваленти	001	36.163.967	40.514.180
Опозиви депозити и кредити	002	57.758.843	43.053.502
Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања	003	2.459.053	1.547.342
Дати кредити и депозити	004	187.488.441	177.106.865
Хартије од вредности (без сопствених акција)	005	47.970.127	41.347.719
Удели (учешћа)	006	5.997.983	5.917.033
Остали пласмани	007	3.203.128	3.227.896
Нематеријална улагања	008	578.513	600.438
Основна средства и инвестиционе некретнине	009	7.806.013	7.416.846
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	010	74.346	78.763
Одложена пореска средства	011	62.655	4.896
Остала средства	012	4.843.699	3.372.293
Губитак изнад износа капитала	013	-	-
УКУПНО АКТИВА (од 001 до 013)	014	354.406.768	324.187.773
ПАСИВА			
Трансакциони депозити	101	50.438.899	40.336.776
Остали депозити	102	200.388.592	195.183.968
Примљени кредити	103	1.673.485	637.264
Обавезе по основу хартија од вредности	104	-	-
Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата	105	182.302	188.910
Резервисања	106	1.223.126	2.331.760
Обавезе за порезе	107	57.474	21.799
Обавезе из добитка	108	159.264	85.114
Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	109	-	-
Одложене пореске обавезе	110	57.759	-
Остале обавезе	111	36.826.742	25.535.622
УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 101 до 111)	112	291.007.643	264.321.213
КАПИТАЛ			
Капитал	113	40.034.550	40.034.550
Резерве из добити	114	16.635.440	14.785.440
Ревалоризационе резерве	115	1.022.824	867.774
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	116	277.624	7.016
Добитак	117	5.983.935	4.185.812
Губитак до нивоа капитала	118	-	-
УКУПАН КАПИТАЛ (од 113 до 115+117-116-118)	119	63.399.125	59.866.560
УКУПНО ПАСИВА (112+119)	120	354.406.768	324.187.773
ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (од 122 до 126)			
Послови у име и за рачун трећих лица	122	5.381.274	5.013.721
Преузете будуће обавезе	123	32.023.105	42.452.658
Примљена јемства за обавезе	124	-	-
Деривати	125	-	-
Друге ванбилансне позиције	126	178.855.509	157.175.901

БИЛАНС УСПЕХА

од 01.01.2013. до 30.09.2013.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ			
		текући период		предходни период	
		квартал	кумулативно	квартал	кумулативно
1	2	3	4	5	6
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА					
Приходи од камата	201	5.651.849	16.316.109	4.983.158	14.649.809
Расходи од камата	202	2.311.817	6.848.428	2.305.638	6.911.578
Добитак по основу камата (201-202)	203	3.340.032	9.467.681	2.677.520	7.738.231
Губитак по основу камата (202-201)	204	-	-	-	-
Приходи од накнада и провизија	205	1.423.810	4.046.770	1.395.642	3.869.409
Расходи накнада и провизија	206	229.185	683.431	206.663	553.515
Добитак по основу накнада и провизија (205-206)	207	1.194.625	3.363.339	1.188.979	3.315.894
Губитак по основу накнада и провизија (206-205)	208	-	-	-	-
Нето добитак по основу продаје хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха	209	-	15.929	-	-
Нето губитак по основу продаје хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха	210	-	-	-	1.104
Нето добитак по основу продаје хартија од вредности које су расположиве за продају	211	1	1.738	1.878	83.947
Нето губитак по основу продаје хартија од вредности које су расположиве за продају	212	-	-	-	-
Нето добитак по основу продаје хартија од вредности које се држе до доспећа	213	-	-	-	-
Нето губитак по основу продаје хартија од вредности које се држе до доспећа	214	-	-	-	-
Нето добитак по основу продаје удела (учешћа)	215	-	-	-	-
Нето губитак по основу продаје удела (учешћа)	216	-	-	-	-
Нето добитак по основу продаје осталих пласмана	217	-	-	-	-
Нето губитак по основу продаје осталих пласмана	218	-	-	-	-
Нето приходи од курсних разлика	219	-	-	781.586	-
Нето расходи од курсних разлика	220	504.732	929.062	-	9.222.483
Приходи од дивиденди и учешћа	221	709	2.908	543	1.849
Остали пословни приходи	222	78.134	171.699	63.089	183.007
Нето приходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	223	-	-	-	-
Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	224	694.304	1.492.718	663.099	950.361
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	225	1.050.194	3.145.638	1.013.882	3.028.487
Трошкови амортизације	226	203.158	589.991	188.775	558.236
Оперативни и остали пословни расходи	227	1.227.299	3.749.450	1.067.196	3.553.291
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	228	1.040.930	6.058.887	3.316.189	16.453.538
Расходи од промене вредности имовине и обавеза	229	574.924	5.192.995	4.038.820	7.130.068
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА(203-204+207-208+209-210+211-212+213-214+215-216+217-218+219-220+221+222+223-224-225-226-227+228-229)	230	1.399.820	3.982.327	1.058.012	3.332.436
ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА(204-203+208-207+210-209+212-211+214-213+216-215+218-217+220-219-221-222+224-223+225+226+227-228+229)	231	-	-	-	-
НЕТО ДОБИЦИ ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	232	-	-	-	-
НЕТО ГУБИЦИ ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	233	-	-	-	-
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА(230-231+232-233)	234	1.399.820	3.982.327	1.058.012	3.332.436
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА(231-230+233-232)	235	-	-	-	-
Порез на добит	236	-	-	-	-
Добитак од креираних одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	237	-	-	-	-
Губитак од смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	238	-	-	-	-
ДОБИТАК (234-235-236+237-238)	239	1.399.820	3.982.327	1.058.012	3.332.436
ГУБИТАК (235-234+236+238-237)	240	-	-	-	-
Зарада по акцији (у динарима без пара)	241	-	-	-	-
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	242	-	-	-	-
Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	243	-	-	-	-

Колона 3. за: 1. квартал 01.01.-31.03.; 2. квартал 01.04.-30.06.; 3. квартал 01.07.-30.09.
Колона 4. за: 1. квартал 01.01.-31.03.; 2. квартал 01.01.-30.06.; 3. квартал 01.01.-30.09.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

од 01.01.2013. до 30.09.2013.

Позиција	АОП	Износ	
		кумулятив одговарајућег квартала текуће године	кумулятив одговарајућег квартала претходне године
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 302 до 305)			
1. Приливи од камата	301	19.751.814	17.569.331
2. Приливи од накнада	302	15.542.802	13.558.656
3. Приливи по основу осталих пословних прихода	303	4.067.010	3.868.999
4. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	304	139.094	139.827
5. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	305	2.908	1.849
II. Одливи готовине из пословних активности (од 307 до 311)			
6. Одливи по основу камата	306	12.980.810	12.291.052
7. Одливи по основу накнада	307	5.397.061	5.052.905
8. Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	308	686.748	560.206
9. Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет прихода	309	3.040.199	2.858.785
10. Одливи по основу других трошкова пословања	310	645.131	620.768
11. Одливи по основу других трошкова пословања	311	3.211.671	3.198.388
III. Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима (301 минус 306)			
	312	6.771.004	5.278.279
IV. Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима (306 минус 301)			
	313	-	-
V. Смањење пласмана и повећање узетих депозита (од 315 до 317)			
12. Смањење кредита и пласмана банкама и комитентима	314	22.885.624	29.601.406
13. Смањење кредита и пласмана банкама и комитентима	315	-	4.181.258
14. Смањење хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха, пласмана којима се тргује и краткорочних хартија од вредности које се држе до доспећа	316	7.101.735	3.124.963
15. Повећање депозита од банака и комитената	317	15.783.889	22.295.185
VI. Повећање пласмана и смањење узетих депозита (од 319 до 321)			
16. Повећање кредита и пласмана банкама и комитентима	318	27.778.558	-
17. Повећање хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха, пласмана којима се тргује и краткорочних хартија од вредности које се држе до доспећа	319	27.778.558	-
18. Смањење депозита од банака и комитената	320	-	-
19. Смањење депозита од банака и комитената	321	-	-
VII. Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит (312 минус 313 плус 314 минус 318)			
	322	1.878.070	34.879.685
VIII. Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит (313 плус 318 минус 312 минус 314)			
	323	-	-
20. Плаћени порез на добит	324	505.544	510.026
21. Исплаћене дивиденде	325	260.054	252.665
IX. Нето прилив готовине из пословних активности (322 минус 323 минус 324 минус 325)			
	326	1.112.472	34.116.994
X. Нето одлив готовине из пословних активности (323 минус 322 плус 324 плус 325)			
	327	-	-
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 329 до 333)			
22. Приливи од дугорочних улагања у хартије од вредности	328	6.956.638	1.171.265
23. Приливи од дугорочних улагања у хартије од вредности	329	6.949.640	1.144.421
24. Приливи од продаје удела (учешћа)	330	-	-
25. Приливи од продаје нематеријалних улагања и основних средстава	331	6.998	26.844
26. Приливи по основу продаје инвестиционих некретнина	332	-	-
27. Остали приливи из активности инвестирања	333	-	-
II. Одливи готовине из активности инвестирања (од 335 до 339)			
28. Одливи по основу улагања у дугорочне хартије од вредности	334	21.745.730	14.656.960
29. Одливи по основу улагања у дугорочне хартије од вредности	335	21.142.231	14.186.777
30. Одливи за куповину удела (учешћа)	336	976	751
31. Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава	337	602.523	469.432
32. Одливи по основу набавке инвестиционих некретнина	338	-	-
33. Остали одливи из активности инвестирања	339	-	-
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (328 минус 334)			
	340	-	-
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (334 минус 328)			
	341	14.789.092	13.485.695
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 343 до 348)			
34. Приливи по основу увећања капитала	342	10.255.469	3.446.464
35. Приливи по основу увећања капитала	343	-	-
36. Нето приливи готовине по основу субординираних обавеза	344	44.305	519.555
37. Нето приливи готовине по основу узетих кредита	345	10.211.164	2.926.909
38. Нето приливи по основу хартија од вредности	346	-	-
39. Приливи по основу продаје сопствених акција	347	-	-
40. Остали приливи из активности финансирања	348	-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 350 до 354)			
41. Одливи по основу откупа сопствених акција	349	-	-
42. Одливи по основу откупа сопствених акција	350	-	-
43. Нето одливи готовине по основу субординираних обавеза	351	-	-
44. Нето одливи готовине по основу узетих кредита	352	-	-
45. Нето одливи по основу хартија од вредности	353	-	-
46. Остали одливи из активности финансирања	354	-	-
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (342 минус 349)			
	355	10.255.469	3.446.464
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (349 минус 342)			
	356	-	-
Г. СВЕГА НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (301 плус 314 плус 328 плус 342)			
	357	59.849.545	51.788.466
Д. СВЕГА НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (306 плус 318 плус 324 плус 325 плус 334 плус 349)			
	358	63.270.696	27.710.703
Ђ. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (357 минус 358)			
	359	-	24.077.763
Е. НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (358 минус 357)			
	360	3.421.151	-
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ (Напомена: _____) (361, кол. 3 = 001, кол. 6)			
	361	40.514.180	17.228.970
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ			
	362	1.449.704	6.834.141
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ			
	363	2.378.766	16.056.624
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ПЕРИОДА (Напомена: _____) (359 минус 360 плус 361 плус 362 минус 363) (364, кол. 3 = 001, кол. 5 и 364, кол. 4 = 001, кол. 6) (364, кол. 4 = 361, кол. 3)			
	364	36.163.967	32.084.250

Колона 3. за: 1. квартал 01.01.-31.03.; 2. квартал 01.01.-30.06.; 3. квартал 01.01.-30.09.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

од 01.01.2013. до 30.09.2013.

Позиција	УКИЉАВАЊЕ ДИНАРА															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
	АОП	Акцијски капитал (рн. 800)	Остали капитал (рн. 801)	Уписани и неплаћени акцијски капитал (рн. 803)	Емисиона премија (рн. 802)	Резерве из добити и остале резерве (група рачуна 81)	Резервизацион е резерве (група рачуна 82, осми рн. 823)	Добитак (група рачуна 83)	Губитак до висине капитала (рн. 840, 841)	АОП	Конствене акције (рн. 128)	Нереализовани губици по основу промена (рн. 823)	АОП	Укупно (кол. 2+3-4+5+6+7+8-9-10-11)	АОП	Губитак изнад износа капитала (рн. 842)
Стање на дан 01.01. претходне године _____	401	13.881.010	414	427	440	11.635.440	466	688.620	479	505	-	518	531	44.275.566	544	-
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у претходној години - повећање	402	-	415	428	441	-	467	-	480	506	-	519	532	-	545	-
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у претходној години - смањење	403	-	416	429	442	-	468	-	481	507	-	520	533	-	546	-
Кориговано почетно стање на дан 01.01. претходне године _____ (р.бр. 1+2-3)	404	13.881.010	417	430	443	11.635.440	469	688.620	482	508	-	521	534	44.275.566	547	-
Укупна повећања у претходној години	405	3.310.456	418	431	444	3.150.000	470	188.821	483	509	-	522	535	19.486.208	548	-
Укупна смањења у претходној години	406	-	419	432	445	-	471	10.667	484	510	-	523	536	3.895.214	549	-
Стање на дан 31.12. претходне године _____ (р.бр. 4+5-6)	407	17.191.466	420	433	446	14.785.440	472	867.774	485	511	-	524	537	59.866.560	550	-
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у текућој години - повећање	408	-	421	434	447	-	473	-	486	512	-	525	538	-	551	-
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у текућој години - смањење	409	-	422	435	448	-	474	-	487	513	-	526	539	-	552	-
Кориговано почетно стање на дан 01.01. текуће године _____ (р.бр. 7+8-9)	410	17.191.466	423	436	449	14.785.440	475	867.774	488	514	-	527	540	59.866.560	553	-
Укупна повећања у текућој години	411	-	424	437	450	1.850.000	476	491.522	489	515	-	528	541	5.963.938	554	-
Укупна смањења у текућој години	412	-	425	438	451	-	477	338.472	490	516	-	529	542	2.431.373	555	-
Стање на последњи дан квартала текуће године _____ (р.бр. 10+11-12)	413	17.191.466	426	439	452	16.635.440	478	1.022.824	491	517	-	530	543	63.399.125	556	-

NAPOMENE

UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA TREĆI KVARTAL 2013. GODINE

Beograd, oktobar 2013. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Komercijalna banka AD Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana 01.12.1970. godine, a transformisana u akcionarsko društvo dana 06.05.1992. godine.

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Banke, na dan 30.09.2013. godine imaju:

1. Republika Srbija i
2. EBRD, London

Banka ima tri zavisna pravna lica sa učešćem u vlasništvu:

- 100% - Komercijalna banka AD Budva, Crna Gora
- 100% - KomBank INVEST AD, Srbija
- 99,99 % - Komercijalna banka AD Banja Luka, Bosna i Hercegovina.

Finansijski izveštaji i napomene uz finansijske izveštaje predstavljaju podatke Banke kao pojedinačnog matičnog pravnog lica.

Aktivnosti Banke uključuju kreditne, depozitne i garancijske poslove, kao i poslove platnog prometa u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom o bankama. Banka je dužna da posluje po principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Na dan 30. septembra 2013. godine, Banku čine centrala u Beogradu u ulici Svetog Save br. 14, 24 filijale i 232 ekspoziture.

Banka je na dan 30. septembra 2013. godine imala 3.020 zaposlenih, a 31. decembra 2012. godine imala 2.989 zaposlena. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001931.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Banka vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije (Službeni glasnik RS 46/2006, 111/2009), Zakonom o bankama (Službeni glasnik RS 107/2005, 91/2010) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije, kao i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni deo standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski materijal.

Pri sastavljanju i prezentovanju periodičnih finansijskih izveštaja za period januar - septembar 2013. godine Banka je koristila iste računovodstvene politike i metode izračunavanja kao i prilikom sastavljanja Godišnjih finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanim Uputstvom o načinu na koji javna društva i pojedina društva povezana sa njim dostavljaju informacije Komisiji za Hartije od vrednosti na osnovu Zakona o tržištu kapitala (Sl. gl. RS 31/2011). Propisani set kvartalnih finansijskih izveštaja čine: Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu i Napomene uz finansijske izveštaje.

2.2. Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju, koji se vrednuju po fer vrednosti;
- derivati, koji se vrednuju po fer vrednosti i
- građevinski objekti, koji se vrednuju po revalorizovanoj vrednosti.

2.3. Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke iskazani su u hiljadama dinara (RSD). Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji i funkcionalnu valutu Banke.

3. STRUKTURA BILANSA STANJA I BILANSA USPEHA, PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I KLJUČNIH RAČUNOVODSTVENIH PROCENA I PRETPOSTAVKI

BILANS STANJA

Struktura ukupne bilansne aktive i pasive Banke i učešće pojedinih kategorija je sledeća:

AKTIVA	30.09.2013.		31.12.2012.	
	Iznos	%	Iznos	%
Gotovina i gotovinski ekvivaletni	36.163.967	10,20	40.514.180	12,50
Opozivi depoziti i krediti	57.758.843	16,30	43.053.502	13,28
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti, derivata i druga potraživanja	2.459.053	0,69	1.547.342	0,48
Dati krediti i depoziti	187.488.441	52,90	177.106.865	54,63
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	47.970.127	13,54	41.347.719	12,75
Udeli (učešća)	5.997.983	1,69	5.917.033	1,83
Ostali plasmani	3.203.128	0,91	3.227.896	1,00
Nematerijalna ulaganja	578.513	0,16	600.438	0,19
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	7.806.013	2,20	7.416.846	2,29
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	74.346	0,02	78.763	0,02
Odložena poreska sredstva	62.655	0,02	4.896	0,00
Ostala sredstva	4.843.699	1,37	3.372.293	1,03
UKUPNO AKTIVA	354.406.768	100,00	324.187.773	100,00

U hiljadama RSD

PASIVA	30.09.2013.		31.12.2012.	
	Iznos	%	Iznos	%
Transakcioni depoziti	50.438.899	14,23	40.336.776	12,44
Ostali depoziti	200.388.592	56,54	195.183.968	60,21
Primljeni krediti	1.673.485	0,47	637.264	0,20
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	182.302	0,05	188.910	0,06
Rezervisanja	1.223.126	0,35	2.331.760	0,72
Obaveze za poreze	57.474	0,02	21.799	0,01
Obaveze iz dobitka	159.264	0,04	85.114	0,03
Odložene poreske obaveze	57.759	0,02	-	-
Ostale obaveze	36.826.742	10,39	25.535.622	7,86
Kapital	63.399.125	17,89	59.866.560	18,47
UKUPNO PASIVA	354.406.768	100,00	324.187.773	100,00

BILANS USPEHA

Struktura prihoda i rashoda i njihovo učešće u odgovarajućim kategorijama bilansa uspeha za 2013. godinu je sledeća:

U hiljadama RSD

PRIHODI	30.09.2013.	30.09.2012.
	Ukupno	Ukupno
Prihodi od kamata	16.316.109	14.649.809
Prihodi po osnovu naknada i provizija	4.046.770	3.869.409
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15.929	-
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su raspoložive za prodaju	1.738	83.947
Neto prihodi od kursnih razlika	-	-
Prihodi od dividendi i učešća	2.908	1.849
Ostali poslovni prihodi	171.699	183.007
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza	6.058.887	16.453.538

U hiljadama RSD

RASHODI	30.09.2013.	30.09.2012.
	Ukupno	Ukupno
Rashodi od kamata	6.848.428	6.911.578
Rashodi po osnovu naknada i provizija	638.431	553.515
Neto gubitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	1.104
Neto rashodi od kursnih razlika	929.062	9.222.483
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	1.492.718	950.361
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3.145.638	3.028.487
Troškovi amortizacije	589.991	558.236
Operativni i ostali poslovni rashodi	3.749.450	3.553.291
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza	5.192.995	7.130.068
Rezultat perioda (dobitak)	3.982.327	3.332.436

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U hiljadama RSD

Pozicija	30.09.2013.	30.09.2012.
	Ukupno	Ukupno
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	19.751.814	17.569.331
Prilivi od kamata	15.542.802	13.558.656
Prilivi od naknada	4.067.010	3.868.999
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	139.094	139.827
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	2.908	1.849
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.980.810	12.291.052
Odlivi po osnovu kamata	5.397.061	5.052.905
Odlivi po osnovu naknada	686.748	560.206
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	3.040.199	2.858.785
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	645.131	620.768
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	3.211.671	3.198.388
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	6.771.004	5.278.279
Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita	22.885.624	29.601.406
Smanjenje kredita i plasmana bankama i komitentima	-	4.181.258
Smanjenje HOV po fer vrednosti kroz bil.uspeha, plasmana kojima se trguje i krat. HOV koje se drže do dospeća	7.101.735	3.124.963
Povećanje depozita od banaka i komitenata	15.783.889	22.295.185

Pozicija	30.09.2013.	30.09.2012.
	Ukupno	Ukupno
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita	27.778.558	-
Povećanje kredita i plasmana bankama i komitentima	27.778.558	-
Povećanje HoV po fer vrednosti kroz BU, plasmana kojima se trguje i kratkoročnih HoV koje se drže do dospeća	-	-
Smanjenje depozita od banaka i komitenata	-	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	1.878.070	34.879.685
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	-
Plaćen porez na dobitak	505.544	510.026
Isplaćene dividende	260.054	252.665
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.112.472	34.116.994
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	-
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	6.956.638	1.171.265
Prilivi od dugoročnih ulaganja u HoV	6.949.640	1.144.421
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	6.998	26.844
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	21.745.730	14.656.960
Odlivi po osnovu ulaganja u dugoročne HoV	21.142.231	14.186.777
Odlivi za kupovinu udela (učešća)	976	751
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	602.523	469.432
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	14.789.092	13.485.695
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	10.255.469	3.446.464
Neto prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	44.305	519.555
Neto prilivi gotovine po osnovu uzetih kredita	10.211.164	2.926.909
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Neto odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	-	-
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	10.255.469	3.446.464
Svega neto prilivi gotovine	59.849.545	51.788.466
Svega neto odlivi gotovine	63.270.696	27.710.703
Neto povećanje gotovine	-	24.077.763
Neto smanjenje gotovine	3.421.151	-
Gotovina na početku godine	40.514.180	17.228.970
Pozitivne kursne razlike	1.449.704	6.834.141
Negativne kursne razlike	2.378.766	16.056.624
Gotovina na kraju perioda	36.163.967	32.084.250

BILANS USPEHA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamate

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa koji su definisani ugovorom između Banke i klijenta.

Prihodi od kamate uključuju i prihode po osnovu finansijskih instrumenata zaštite od rizika, uglavnom po osnovu vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na EUR, drugu stranu valutu ili za indeks rasta cena na malo, a obračunavaju se na kraju svakog meseca u toku otplate i na dan dospeća anuiteta za plaćanje.

Neto prihodi od kamata u periodu januar – septembar 2013. iznose 9.467.681 hiljada dinara i viši su za 1.729.450 hiljada dinara ili 22,35% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi po osnovu naknada za bankarske usluge i rashodi po osnovu naknada i provizija se utvrđuju u trenutku dospeća za naplatu, odnosno kada su ostvareni. U bilansu uspeha priznaju se u trenutku nastanka, odnosno dospeća za naplatu. Prihodi od naknade za odobravanje garancija i drugih potencijalnih obaveza razgraničavaju se saglasno periodu trajanja i priznaju u bilansu uspeha srazmerno vremenu trajanja.

Neto prihodi od naknada u periodu januar – septembar 2013. iznose 3.363.339 hiljada dinara i viši su u odnosu na isti period 2012. za 1,44% ili 47.645 hiljada dinara.

3.3. Prihodi i rashodi po osnovu hartija od vrednosti

Realizovani ili nerealizovani dobiti i gubici po osnovu promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti kojima se trguje priznaju se kroz bilans uspeha.

Dobici i gubici po osnovu promene amortizovane vrednosti hartija od vrednosti koje se drže do dospeća priznaju se u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u okviru revalorizacionih rezervi uključenih u kapital Banke. Prilikom prodaje ili trajnog smanjenja vrednosti ovih hartija, odgovarajući iznosi prethodno formiranih revalorizacionih rezervi iskazuju se u bilansu uspeha kao dobiti ili gubici po osnovu ulaganja u hartije od vrednosti.

U posmatranom periodu 2013. godine neto dobitak po osnovu prodaje HOV po fer vrednosti u iznosu od 15.929 hiljada dinara u celosti se odnosi na dospeće obveznica devizne štednje ARS 2013 i prodaju akcija privrednog društva Soja protejin. Neto dobitak po osnovu prodaje HOV raspoloživih za prodaju iznosi 1.738 hiljada dinara u celosti se odnosi na zapise Vlade Republike Srbije u dinarima.

Dobici/gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule i promene kursa hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju kao i prihodi od kamata po hartijama od vrednosti raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru bilansa uspeha.

Primljene dividende po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica u iznosu od 2.908 hiljada dinara prikazuju se kao prihodi od dividende u trenutku njihove naplate.

Obezvredjenja za procenjene vrednosti rizika po svim vrstama HOV priznaju se u bilansu uspeha Banke.

3.4. Preračunavanje deviznih iznosa – prihodi i rashodi od kursnih razlika

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Neto rashodi po osnovu kursnih razlika u izveštajnom periodu januar – septembar 2013. godine iznose 929.062 hiljade dinara. Ovo je direktna posledica kretanja kursa dinara u odnosu na korpu valuta između dva posmatrana izveštajna perioda i upravljanja deviznom pozicijom Banke, koja uključuje, pored deviznih pozicija, i pozicije dinara sa valutnom klauzulom, kao oblikom zaštite od deviznog rizika (veza napomena 3.10).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na dan bilansa stanja.

3.5. Ostali poslovni prihodi

U ukupnim ostalim prihodima u iznosu od 171.699 hiljada dinara najznačajnije učešće od 83,67 % imaju ostali operativni prihodi (u prethodnoj godini 65,46%), koji se najvećim delom odnose na prihod po osnovu davanja u zakup nepokretnosti u iznosu od 77.618 hiljada dinara. Ostali operativni prihodi ostvareni su po osnovu refundacije troškova po osnovu: mobilnih telefona, sudskih i komunalnih troškova i prihode po osnovu naknade štete od osiguravajućih društava.

3.6. Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva Banke se procenjuju na dan bilansa kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni dokazi obezvredjenja. Ukoliko postoje dokazi o obezvredjenju, utvrđuje se naplativ iznos plasmana. Radi adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom, Banka je svojim unutrašnjim aktima propisala posebne politike i procedure za identifikovanje loše aktive i upravljanje tom aktivom.

Rukovodstvo Banke vrši procenu naplativosti potraživanja, odnosno ispravke vrednosti plasmana na osnovu pojedinačne procene rizičnih potraživanja. Rizičnim potraživanjima se smatraju sva potraživanja sa kašnjenjem u otplati. Banka procenjuje naplativi iznos potraživanja i plasmana, imajući pri tome u vidu urednost u plaćanju, finansijsko stanje dužnika i kvalitet kolaterala, kao i ugovoreni novčani tok i istorijske podatke o gubicima.

Za procenjen iznos obezvređenja Banka vrši ispravku vrednosti na teret rashoda perioda u kome je došlo do obezvređenja. Ako u kasnijim periodima rukovodstvo Banke utvrdi da je došlo do promene uslova i da obezvređenje više ne postoji, ranije izvršena ispravka vrednosti se ukida u korist prihoda. Ukidanje ispravke vrednosti ne može imati za rezultat veću knjigovodstvenu vrednost sredstva od vrednosti koju bi to sredstvo imalo da ranije nije vršeno obezvređenje.

Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja iznose 1.492.718 hiljada dinara i veći su za 542.357 hiljada dinara ili 57,07% u odnosu na isti period 2012. godine, prvenstveno zbog prioriteta Banke da kreditni rizik drži na, za Banku, prihvatljivom nivou. Bez efekta rezervisanja za sudske sporove ovi rashodi su veći i iznose 1.873.488 hiljada dinara. Ukidanje rezervisanja za sudske sporove je izvršeno po osnovu naplate po sudskom sporu sa Takovom u iznosu od 380.770 hiljada dinara.

3.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u iznosu od 3.145.638 hiljada dinara veći su za 117.151 hiljadu dinara ili 3,87% u odnosu na isti period prošle godine i to uglavnom zbog povećanja cene rada za 7,0% u septembru 2012., rasta prosečne zarade u RS za 6,0% koja predstavlja osnovicu za obračun toplog obroka, regresa i doprinosa.

3.8. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije koji iznose 589.991 hiljadu dinara, veći su u odnosu na period januar – septembar 2012. za 31.755 hiljada dinara ili 5,69 %, uglavnom usled novonabavljenih osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja u toku prethodne i ove godine.

3.9. Operativni i ostali poslovni rashodi

Operativni i ostali poslovni rashodi iskazani u iznosu od 3.749.450 hiljada dinara uvećani su u odnosu na isti period prethodne godine za 196.159 hiljada dinara odnosno 5,49%.

Najveće stavke operativnih i ostalih rashoda odnose se na:

- troškove proizvodnih usluga u iznosu od 1.453.990 hiljada dinara sa najvećim iznosom: troškova zakupnina poslovnog prostora, opreme i prostora za postavljanje reklama u iznosu od 472.776 hiljada dinara i troškova reklame i propagande u iznosu od 276.609 hiljada dinara.
- nematerijalne troškove u iznosu od 1.183.978 hiljada dinara sa najvećom pojedinačnom pozicijom troškova osiguranja depozita u iznosu od 554.285 hiljada dinara i
- troškove materijala u iznosu od 346.081 hiljadu dinara.

3.10. Prihodi i rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza

Kredit i depoziti u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, drugu inostranu valutu ili za rast indeksa cena na malo, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između nominalne vrednosti neotplaćene glavnice za kredite odnosno neisplaćenih depozita i revalorizovanog iznosa iskazana je u okviru potraživanja po osnovu plasmana ili obaveza po osnovu depozita. Efekti ove revalorizacije su evidentirani u okviru prihoda i rashoda od promene vrednosti imovine i obaveza.

U periodu januar – septembar 2013. godine prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza iznose 6.058.887 hiljada dinara, a rashodi po ovom osnovu 5.192.995 hiljada dinara, što čini neto prihod u iznosu od 865.892 hiljade dinara. Iskazan neto prihod najvećim delom je pod direktnim uticajem kretanja kursa dinara za plasmane i

obaveze ugovorene sa valutnom klauzulom (valute EUR, USD i CHF) kao oblikom zaštite od rizika i upravljanja deviznom pozicijom Banke koja uključuje i devizne pozicije.

BILANS STANJA

Ukupna bilansna suma na dan 30.09.2013. godine iznosi RSD 354.406.768 hiljada dinara, što u odnosu na početak godine predstavlja povećanje za RSD 30.218.995 hiljada dinara ili 9.32%. Povećanje je najvećim delom rezultat rasta depozita i povučenih kreditnih linija.

AKTIVA

Dominantno učešće u ukupnoj aktivi Banke imaju dati krediti i depoziti sa učešćem od 52,90% (2012: 54,63%), opozivi depoziti i krediti sa učešćem 16,30% (2012: 13,28%), gotovina i gotovinski ekvivalenti sa učešćem od 10,20% (2012: 12,50%) i hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija) sa učešćem od 13,54% (2012: 12,75%).

3.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka i čekovi poslani na naplatu.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 30.09.2013. iznose 36.163.967 hiljada dinara, i predstavljaju 10,20% ukupne aktive Banke (12,50 % na dan 31.12.2012.). U odnosu na dan 31.12.2012. godine pozicija je manja za 4.350.213 hiljada dinara, što je u najvećoj meri rezultat neto smanjenja gotovine zbog povećanja plasmana u REPO transakcije sa NBS, u odnosu na povećanje gotovine prouzrokovane rastom transakcionih depozita za isti posmatrani period.

3.12. Opozivi depoziti i krediti

Na dan 30.09.2013. opozivi depoziti i krediti sa stanjem od 57.758.843 hiljade dinara i procentom učešća od 16,30% u ukupnoj aktivi, ostvarili su povećanje u odnosu na 2012. godinu za 14.705.341 hiljadu dinara ili 34,2%. Neto rast je rezultat povećanja plasmana po osnovu repo transakcija u dinarima za 12.814.160 hiljada dinara i povećanje izdvojenih sredstava obavezne rezerve kod NBS u devizama za 1.891.181 hiljadu dinara.

3.13. Dati krediti i depoziti

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana, umanjenih za otplaćenu glavnice, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo pokazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U proceni navedenih rizika rukovodstvo primenjuje metodologiju koja je zasnovana na punoj primeni MRS 39.

Kreditni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, drugu inostranu valutu ili za rast indeksa cena na malo, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između nominalne vrednosti neotplaćene glavnice i revalorizovanog iznosa iskazana je u okviru potraživanja po osnovu plasmana. Efekti ove revalorizacije su evidentirani u okviru prihoda i rashoda od promene vrednosti imovine i obaveza.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Dati krediti i depoziti u iznosu od 187.488.441 hiljadu dinara sa učešćem u ukupnoj aktivni od 52,90% u 2013. godini viši su u odnosu na 2012. godinu za 10.381.576 hiljada dinara ili 5,86%, što je u najvećoj meri rezultat povećanja plasmana bankama za 5,3 puta, kao i plasmana stanovništvu za 10,4%. Plasmani preduzećima smanjeni su za 4,6%, najvećim delom po osnovu izvršene naplate dospelih kredita.

3.14. Hartije od vrednosti bez sopstvenih akcija

Plasmani u hartije od vrednosti bez sopstvenih akcija u iznosu od 47.970.127 hiljada dinara ili 13,54% učešća u odnosu na ukupnu aktivni ostvarili su porast u odnosu na 2012. godinu za 6.622.408 hiljada dinara ili 16,0% kao rezultat povećanog plasmana u obveznice i trezorske zapise Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 5.768.373 hiljada dinara i plasmane u HOV Republike Srbije u dinarima u iznosu od 854.035 hiljada dinara.

3.15. Udeli (učešća)

Učešća u kapitalu na dan 30.09.2013. iznose 5.997.983 hiljada dinara i čine 1,69% ukupne aktive. Ostvaren rast u odnosu na 31.12.2012. u iznosu od 80.950 hiljada dinara u najvećem delu je rezultat porasta učešća u kapitalu stranih lica u inostranstvu (kompanije Master i Visa International).

3.16. Ostali plasmani, nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva i investicione nekretnine, stalna sredstva namenjena prodaji, odložena poreska sredstva i ostala sredstva

Sve navedene pozicije čine svega 4,67% ukupne aktive, od čega se najveći procenat odnosi na osnovna sredstva i investicione nekretnine u iznosu od 2,20%, ostala sredstva 1,37% i ostale plasmane 0,90%. Ostala sredstva u iznosu od 4.843.699 hiljada dinara ostvarila su povećanje u odnosu na 2012. godinu za 1.471.406 hiljada dinara najvećim delom zbog uticaja rasta potraživanja po osnovu kupoprodaje deviza na deviznom tržištu i potraživanja po sudskim presudama, u odnosu na porast drugih kategorija ostalih plasmana.

PASIVA

U periodu januar – septembar 2013. godine nije bilo značajnijih promena u strukturi pasive u odnosu 31.12.2012. godine. U strukturi pasive i dalje dominantno učešće imaju depoziti i kapital sa ukupnim procentom od 88,66% (2012: 91,12%) ukupne pasive. Ostale pozicije čine 11,34% ukupne pasive pri čemu se najveći deo ove pozicije odnosi na ostale obaveze (po osnovu kreditnih linija i subordiniranog duga) u iznosu od 10,39%.

3.17. Depoziti

Depoziti se iskazuju u visini deponovanih iznosa koji mogu biti uvećani za obračunatu kamatu, što zavisi od obligacionog odnosa između deponenta i Banke. Banka je ugovarala kamatne stope na depozite u zavisnosti od visine depozita.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

U bilansu stanja depoziti su prikazani kao transakcioni i ostali depoziti.

Najznačajnije učešće u strukturi pasive imaju ostali depoziti u iznosu od 200.388.592 hiljade dinara koji čine 56,54% ukupne pasive (2012: 60,21%) a potom slede transakcioni depoziti u iznosu od 50.438.899 hiljada dinara sa učešćem od 14,23% (2012: 12,44%) i kapital u iznosu od 63.399.125 hiljada dinara sa učešćem od 17,89% (2012: 18,47%).

U odnosu na 2012. godinu Banka je povećala nivo transakcionih depozita za 10.102.123 hiljade dinara, odnosno 14,23% dok su ostali depoziti zabeležili rast u iznosu od 5.204.624 hiljada dinara odnosno 2,67%. U strukturi transakcionih depozita i dalje preovlađuju depoziti u domaćoj valuti sa učešćem od 74,06%, dok se preostalih 25,94% odnosi na depozite u stranoj valuti. Kod ostalih depozita dominantno učešće imaju depoziti u stranoj valuti sa učešćem od 86,18% dok dinarski depoziti imaju učešće od 13,82%. Devizna štednja povećana je za 49,8 miliona evra.

3.18. Rezervisanja

Rezervisanja Banke u iznosu od 1.223.126 hiljada dinara sastoje se od rezervisanja za: pokriće obaveza (sudske sporove), dugoročna primanja zaposlenih i rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi. U posmatranom periodu u odnosu na 2012. godinu došlo je do smanjenja rezervisanja u iznosu od 1.108.634 hiljada dinara. Smanjenje se u najvećem delu odnosi na izvršeno ukidanje rezervisanja po osnovu dobijene sudske presude u sporu sa Takovom i po osnovu umanjenja rezervisanja za iznos prinudne naplate po sudskom sporu na ime garancije prema klijentu IEG.

3.19. Kapital

Kapital Banke obuhvata osnivački udeo, akcije narednih emisija, rezerve iz dobiti, revalorizacione rezerve, nerealizovane gubitke po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Banke formiran je iz uložених sredstava osnivača Banke u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

Kapital Banke na dan 30. septembar 2013. godine čine:

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Akcijski kapital	17.191.466	17.191.466
Emisiona premija	22.843.084	22.843.084
Kapital	40.034.550	40.034.550
Rezerve iz dobiti	16.635.440	14.785.440
Revalorizacione rezerve	1.022.824	867.774
Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	(277.624)	(7.016)
Rezerve	17.380.640	15.646.198
Akumulirana dobit	5.983.935	4.185.812
Stanje na dan	63.399.125	59.866.560

U skladu sa osnivačkim aktima Banke, kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala i rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti.

Rešenjem Komisije za hartije od vrednosti od 17.03.2011. godine Banka je izvršila zamenu odnosno usitnjavanje akcija nominalne vrednosti 10.000,00 dinara sa akcijama nominalne vrednosti 1.000,00 dinara.

Zamena akcija izvršena je sa ciljem povećanja likvidnosti hartija, kao i njihove veće dostupnosti širem krugu malih investitora.

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% ustanovljen od strane Narodne banke Srbije, saglasno Bazelskoj konvenciji važećoj za sve banke. Koeficijent adekvatnosti kapitala Banke, na dan 30. septembar 2013. godine, izračunat na osnovu finansijskih izveštaja iznosi 19,42% primenom poznatih odluka Narodne banke Srbije za 2013. godinu.

Pored toga Banka je dužna da novčani deo kapitala održava na nivou od EUR 10.000 hiljada. Na dan 30.09.2013. novčani deo kapitala je iznad propisanog nivoa.

Struktura akcijskog kapitala – obične akcije na dan 30. septembar 2013. godine je sledeća:

<u>Naziv akcionara</u>	<u>% učešća</u>
Republika Srbija	42,60
EBRD, LONDON	25,00
Jugobanka AD Beograd u stečaju	3,69
Evropa osiguranje AD Beograd u stečaju	2,63
INVEJ DOO, Beograd	2,64
UNICREDIT BANK Srbija AD	2,33
ARTIO INT. EQUITY FUND, New York	1,44
Kompanija Dunav, Beograd	1,97
Ostali	17,70
	<u>100,00</u>

Odlukom Skupštine Banke broj 7710/1-3 od 24.04.2013. izvršena je raspodela dobitka iz 2012. godine. Raspodelom je za isplatu dividendi za preferencijalne akcije izdvojen iznos od 37.351 hiljada dinara.

Odlukom Skupštine Banke broj 14955/2 od 30.07.2013. godine o raspoređivanju dela dobitka iz 2012. godine za rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni izdvojen je iznos od 1.850.000 hiljada dinara.

4. ODNOSI SA ZAVISNIM LICIMA

4. A . Stanje na dan 30.09.2013. godine

POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD

Zavisna lica	Plasm. i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto bilansna izlož.	Vanbilans	Ukupno
1. Kom. banka AD Budva	143.477	823	537	-	144.837	320.892	465.729
2. Kom.banka AD Banja Luka	117.591	-	476	-	118.067	458.418	576.485
3. Kombank INVEST	-	-	-	-	-	200	200
UKUPNO:	261.068	823	1.013	-	262.904	779.510	1.042.414

OBAVEZE

U hiljadama RSD

Zavisna lica	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
1. Kom. banka AD Budva	181.801	-	1.600	183.401
2. Kom.banka AD Banja Luka	8.462	-	-	8.462
3. Kombank INVEST	4.133	7	-	4.140
UKUPNO:	194.396	7	1.600	196.003

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. – 30.09.2013. godine

U hiljadama RSD

Zavisna lica	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija	Neto prihodi / rashodi
1. Kom. banka AD Budva	670	1.113	-	(693)	1.090
2. Kom.banka AD Banja Luka	476	472	(368)	(232)	348
3. Kombank INVEST	-	39	(900)	-	(861)
UKUPNO:	1.146	1.624	(1.268)	(925)	577

Komercijalna banka ad Beograd je po osnovu transakcija sa zavisnim članicama ostvarila neto negativne kursne razlike u iznosu od 8.980 hiljada dinara.

4. B . Stanje na dan 31.12.2012. godine

POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD

Zavisna lica	Plasm. i krediti	Kamate i naknade	Ispravke vrednosti	Neto bilansna izlož.	Vanbilans	Ukupno
1. Kom. banka AD Budva	5.686	892	-	6.578	-	6.578
2. Kom.banka AD Banja Luka	2.963	-	-	2.963	909.746	912.709
3. Kombank INVEST	-	1	-	1	200	201
UKUPNO:	8.649	893	-	9.542	909.946	919.488

OBAVEZE

U hiljadama RSD

Zavisna lica	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
1. Kom. banka AD Budva	487.804	-	1.588	489.392
2. Kom.banka AD Banja Luka	8.085	-	-	8.085
3. Kombank INVEST	14.906	38	-	14.944
UKUPNO:	510.795	38	1.588	512.421

PRIHODI I RASHODI za period 01.01.- 30.09.2012.

U hiljadama RSD

Zavisna lica	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija	Neto prihodi / rashodi
1. Kom. banka AD Budva	180	1.306	-	(627)	859
2. Kom.banka AD Banja Luka	1.478	669	(514)	(379)	1.254
3. Kombank INVEST	-	106	(1.044)	-	(938)
UKUPNO:	1.658	2.081	(1.558)	(1.006)	1.175

Komercijalna banka ad Beograd je po osnovu transakcija sa zavisnim članicama ostvarila neto negativne kursne razlike u iznosu od 14.890 hiljada dinara.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizilazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojima se upravlja kroz identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu, odnosno uspostavljanjem ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je izložena, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala.

Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa skolonošću Banke za preuzimanje rizika, a u skladu sa usvojenim strategijama i politikama.

Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, Banka je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala, razvoj aktivnosti Banke u skladu sa poslovnim mogućnostima i razvojem tržišta u cilju ostvarivanja konkurentskih prednosti.

Banka primenjuje Bazel II standarde i permanentno prati sve najave i izmene u zakonskoj regulativi, analizira uticaj na nivo rizika i preduzima mere za blagovremeno usklađivanje svog poslovanja sa novim propisima, a u skladu sa prihvatljivim nivoom rizika za Banku. Kroz jasno definisan proces uvođenja novih proizvoda Banka analizira uticaj svih novih usluga i proizvoda na buduću izloženost rizicima u cilju optimizacije svojih prihoda i troškova za procenjeni rizik, kao i minimiziranja svih potencijalno mogućih negativnih efekata na finansijski rezultat Banke.

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima je definisan sledećim aktima:

- Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom;
- Politikama upravljanja rizicima;
- Procedurama upravljanja rizicima;
- Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
- Ostalim aktima.

Strategijom upravljanja rizicima definisani su:

- Dugoročni ciljevi, utvrđeni poslovnom politikom i strategijom Banke, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
- Pregled i definicije svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena.

Banka je utvrdila osnovne principe upravljanja rizicima kako bi ispunila svoje dugoročne ciljeve:

- Organizovanje poslovanja zasebne organizacione jedinice za upravljanje rizicima;
- Funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke;
- Sveobuhvatnost upravljanja rizicima;
- Efektivnost upravljanja rizicima;
- Cikličnost upravljanja rizicima;
- Razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje;
- Upravljanje rizicima je deo poslovne kulture.

Politike upravljanja pojedinim vrstama rizika bliže definišu:

- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke i jasna razgraničenja odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
- Način procene rizičnog profila Banke i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
- Načine praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Banka koristi i njihovu strukturu;
- Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
- Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
- Principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
- Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.

Procedurama upravljanja rizicima Banka bliže definiše proces upravljanja rizicima i nadležnosti i odgovornosti svih organizacionih delova Banke u sistemu upravljanja rizicima.

Banka je pojedinačnim metodologijama detaljnije propisala metode i pristupe koji se koriste u sistemu upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor je nadležan i odgovoran za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i nadzor nad tim sistemom, usvajanje strategije i politika upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola, nadzor nad radom Izvršnog odbora, kao i sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala.

Izvršni odbor je nadležan i odgovoran za sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom, usvajanje i analizu efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces identifikacija, merenja, ublažavanja, praćenja i kontrole i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena. Izveštava Upravni odbor o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima.

Odbor za reviziju je nadležan i odgovoran za analizu i nadzor primene i adekvatnog sprovođenja usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sistema unutrašnjih kontrola. Najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbora o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se one otkloniti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenim aktima Banke, analizira izloženost Banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Banke.

Odbor za naplatu potraživanja nadležan i odgovoran za upravljanje rizičnim plasmanima, donosi odluke o otpisu rizičnih plasmana do definisanog limita odlučivanja i predlaže otpis plasmana Izvršnom odboru i Upravnom odboru preko svog limita.

Funkcija upravljanja rizicima definiše i predlaže za usvajanje strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za upravljanje rizicima i izveštavanje nadležnih organa Banke.

Sektor upravljanja sredstvima je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, kao i u upravljanje aktivom i pasivom Banke. Takođe učestuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnom riziku i deviznom riziku.

Sektor unutrašnje revizije je odgovoran za kontinuiran nadzor sprovođenja politika i procedura upravljanja rizicima, ispituje adekvatnost procedura i usaglašenosti poslovanja sa njima. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja dužan je da najmanje jednom godišnje identifikuje i proceni rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Proces upravljanja rizicima

Banka redovno meri, odnosno procenjuje rizike koje je identifikovala u svom poslovanju. Merenje podrazumeva primenu kvalitativnih i kvantitativnih metoda i modela merenja koje omogućuju uočavanje promena u profilu rizika i procenu novih rizika.

Za sve identifikovne rizike Banka određuje njihovu značajnost koja je zasnovana na sveobuhvatnoj proceni rizika koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima, aktivnostima i procesima Banke.

Ublažavanje rizika podrazumeva diversifikaciju, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Banka ga sprovodi u skladu sa rizičnim profilom i sklonošću ka rizicima.

Praćenje i kontrola rizika se zasniva i na limitima koje je Banka uspostavila. Oni zavise od poslovne strategije i tržišnog okruženja, kao i od nivoa rizika koji je Banka spremna da prihvati.

Izveštaji o upravljanju rizicima se redovno dostavljaju: Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivnom i pasivom i Kreditnom odboru, koji sadrže sve informacije neophodne za procenu rizika i donošenje zaključaka o rizicima Banke.

Vrste rizika

Banka je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnom riziku, operativnom riziku, riziku ulaganja, riziku izloženosti i riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti pri redovnom poslovanju Banke.

5.1. KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

U okviru kreditnog rizika Banka prati sledeće rizike:

- **Rizik neizvršenja (default risk)** – rizik od gubitka koji može nastupiti ukoliko dužnik ne izmiri svoju obavezu prema Banci;
- **Rizik promene kreditnog kvaliteta aktive (downgrade risk)** – rizik od gubitka koji može nastati ukoliko dođe do pogoršanja nivoa rizičnosti dužnika (pogoršanja kreditnog rejtinga dužnika);
- **Rizik promene vrednosti aktive** – rizik od gubitka koji može nastati na pozicijama aktive dođe do smanjenja tržišne vrednosti u odnosu na vrednost po kojoj je aktiva kupljena;
- **Kreditno devizni rizik** predstavlja verovatnoću da će Banka pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika;
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su: izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi...
- **Rizik izloženosti** je rizik koji može proisteći po osnovu izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica ili licima povezanim sa Bankom;
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla dužnika i predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti naplate potraživanja od dužnika kao posledice ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika.

Pored navenih Banka prati i sa kreditnim rizikom povezane sledeće rizike:

- **Rezidualni rizik** je rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- **Rizik izmirenja/ispоруke** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke;
- **Rizik druge ugovorne strane** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

U skladu sa obimom, vrstom i složenosti poslova koje obavlja, Banka je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa. Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke, po osnovu bilansnih i vanbilansnih plasmana i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanom Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolia Banke, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala. S druge strane Banka ne ulaže u visoko-rizične plasmane kao što su ulaganja u visokoprotabilne projekte sa značajnim nivoom rizika i slično.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolia Banke;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Banka ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

Identifikacija kreditnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora, koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kreditnom riziku. Banka na sveobuhvatan način blagovremeno utvrđuje uzroke tekuće izloženosti kreditnom riziku i procenjuje uzroke izloženosti kreditnom riziku po osnovu nastalih i projektovanih promena na tržištu, kao i po osnovu uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja.

Banka vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva paralelna pristupa:

- Regulatorni pristup – proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 i Međunarodnog računovodstvenog standarda 37, kao i obračun rezervisanja saglasno regulativi Narodne banke Srbije;
- Interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga.

Rejting sistem nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portfolia, podršku prilikom odobrenja plasmana, kao i u postupku obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

U analizi kreditnog rizika pored Internog sistema rejtinga Banka koristi i načela propisana regulativom Narodne banke Srbije, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava Banci da pokrije neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu Banka vrši klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezerve za procenjene gubitke, redovnom analizom portfolia. Analiza obuhvata merenje adekvatnosti rezervi za procenjene gubitke po klijentima, kategorijama rizika, delovima portfolia i ukupnom portfoliu. Rezerve za procenjene gubitke, predstavljaju određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu.

Pre odobrenja plasmana Banka procenjuje kreditnu sposobnost dužnika kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma i ponuđeni kolateral kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika (procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i vrednosti i pravne sigurnost kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora) i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležni odbori i organi Banke, saglasno definisanom sistemu odlučivanja donose Odluku o odobrenju plasmana.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Banka je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti: za plasmane u okviru definisanog limita odluke donose kreditni odbori filijala, a u određenim slučajevima neophodna je saglasnost organizacionog dela za upravljanje rizicima. U nadležnosti centralnih kreditnih odbora (u zavisnosti od vrste klijenata) su plasmani iznad definisanih limita, koji odluke donose uz prethodno mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima. Izvršni odbor i Upravni odbor donose odluke u zavisnosti od nivoa izloženosti.

Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, poštuje se princip dvostruke kontrole tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolia Banke.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije;
- Diversifikovanje ulaganja;
- Sredstva obezbeđenja;
- Rezidualni rizik.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolia usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliu. Banka kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, rizik zemlje, instrumente kreditne zaštite.

Diversifikovanje ulaganja usmereno je na ublažavanje kreditnog rizika kroz smanjenje koncentracije portfolia u pojedinim segmentima aktive.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolia vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive. U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, Banka ugovara i instrumente obezbeđenja (kolaterale), kojima se umanjuje kreditni rizik.

Kako bi se Banka zaštitila od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se minimum jednom godišnje, a po potrebi i češće preispituju i revidiraju. Na ovaj način Banka sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sedstava obezbeđenja.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog usklađivanja poslovanja sa definisanim sistemom limita, na dnevnom i mesečnom nivou, kao i u uslovima kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, odnosno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: reprogramiranje ili restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje robe ili nepokretnosti u cilju naplate potraživanja, prodaja i /ili ustupanje potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Klijentima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja. Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke.

Banka osim kreditne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (razne vrste plativih i činidbenih garancija, avali, akreditivi) po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Banka koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

5.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku

Najveći kreditni rizik za Banku nastaje iz ostvarenih kreditnih aranžmana, ali je Banka izložena i riziku po osnovu vanbilansnih pozicija koji proističe iz potencijalnih i preuzetih obaveza. Ukupna izloženost kreditnom riziku iskazana je u bruto iznosu pre efekata ublažavanja po osnovu obezvređenja.

Pregled aktive (bruto)

U hiljadama dinara

	Aktiva koja se klasifikuje		Aktiva koja se ne klasifikuje		Ukupno	
	30.09.2013.	31.12.2012.	30.09.2013.	31.12.2012.	30.09.2013.	31.12.2012.
I. Pregled aktive	212.631.146	197.880.639	62.170.516	47.310.320	274.801.662	245.190.959
Opozivi depoziti i krediti	-	-	57.758.843	43.053.502	57.758.843	43.053.502
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaja, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	4.179.290	3.085.283	3.985	25.575	4.183.275	3.110.858
Dati krediti i depoziti	198.968.550	186.179.565	2.274.500	2.633.725	201.243.050	188.813.290
Ostali plasmani	5.806.804	5.943.858	503.691	461.894	6.310.495	6.405.752
Ostala sredstva	3.676.502	2.671.933	1.629.497	1.135.624	5.305.999	3.807.557
II. Ostala aktiva	11.898.142	16.818.528	78.690.133	71.412.030	90.588.275	88.230.558
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	9.261.557	14.265.528	26.902.410	26.248.652	36.163.967	40.514.180
Hartije od vrednosti	1.750.922	1.748.287	46.228.449	39.604.104	47.979.371	41.352.391
Učešća u kapitalu	885.663	804.713	5.559.274	5.559.274	6.444.937	6.363.987
III. Vanbilansne stavke	32.260.411	33.879.026	67.240	59.580	32.327.651	33.938.606
Plative garancije	7.531.213	7.870.828	-	-	7.531.213	7.870.828
Činidbene garancije	6.061.898	6.770.801	702	438	6.062.600	6.771.239
Avali i akcepti menica	40.271	51.331	-	-	40.271	51.331
Neopozivi akreditivi	98.236	602.218	-	-	98.236	602.218
Preuzete neopozive obaveze	18.132.723	17.753.588	66.538	58.995	18.199.261	17.812.583
Ostalo	396.070	830.260	-	147	396.070	830.407

5.1.2. Rizik promene kvaliteta aktive

Kvalitet aktive Banke se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima internog sistema rejtinga. Interni sistem rejtinga razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika. Rejting skala sadrži pet kategorija rizika, koje su dalje podeljene na 17 podkategorija. Rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze. Osnovni parametri kreditnog rizika koji opredeljuju podkategoriju rejtinga se obračunavaju i prate na mesečnom nivou.

Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i prihvatljiv je za Banku (kategorije rejtinga 1 i 2), povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima koji imaju obredene probleme u poslovanju, a mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza i čije poslovanje se intenzivno prati (kategorija rejtinga 3) i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom (kategorije rizika 4 i 5).

Banka se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

5.1.3. Rizik promene vrednosti aktive

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, zbog obezvređenja kredita, kao i intervencija po osnovu potencijalnih obaveza, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvredjenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvredjenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Procena obezvređenja bilansnih potraživanja

Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu procenu.

Pojedinačno procenjivanje

Banka procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman i tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do nekih novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema Banci, vrši se vanredna procena obezvređenja plasmana.

Grupno procenjivanje

Ispravke vrednosti se procenjuju grupno po plasmanima koji nisu pojedinačno značajni i za pojedinačno značajne plasmane kada ne postoji objektivan dokaz o pojedinačnom obezvređenju. Grupna procena se vrši po grupama koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije, bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Izračunavanje grupnih procenata obezvređenja se vrši na osnovu migracija kategorija rizičnosti u status neizmirivanja obaveza po vrstama klijenata ili proizvoda. Dobijeni procenti migracija koriguju se za izvršenu naplatu potraživanja.

Obezvredjenje kredita umanjuje vrednost kredita i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze.

Prilikom procene rezervisanja za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama priznaju se sredstva od realizacije kolaterala, ukoliko je potpuno izvesno da će odliv sredstava po osnovu potencijalnih obaveza biti namiren iz kolaterala.

Pregled pojedinačne i grupne procene obezvređenja bilansne aktive

	Kredit i plasmani		U hiljadama dinara Učešća u kapitalu	
	30.09.2013.	31.12.2012	30.09.2013.	31.12.2012
I. Pojedinačna ispravka vrednosti				
Kategorija 1	-	-	375.076	298.160
Kategorija 2	2.322.578	4.297.964	107.170	102.100
Kategorija 3	5.299.133	5.932.405	34.289	34.525
Kategorija 4	4.741.266	3.281.873	4.528	5.328
Kategorija 5	20.567.412	13.309.666	364.600	364.600
Bruto plasman	32.930.388	26.821.908	885.663	804.713
Ispravka vrednosti	5.514.186	3.410.334	443.036	443.036
Knjigovodstvena vrednost	27.416.203	23.411.573	442.627	361.677
II. Grupna ispravka vrednosti				
Kategorija 1	67.692.030	66.489.041	-	-
Kategorija 2	46.823.023	49.827.108	-	-
Kategorija 3	17.656.867	16.146.609	-	-
Kategorija 4	1.471.327	3.199.198	-	-
Kategorija 5	13.847.041	13.529.335	-	-
Bruto plasman	147.490.287	149.191.291	-	-
Ispravka vrednosti	13.389.730	13.342.706	-	-
Knjigovodstvena vrednost	134.100.557	135.848.585	-	-
III. Dospeli, a neispravljeni plasmani				
Kategorija 1	1.099.044	991.610	-	-
Kategorija 2	416.818	5.793.228	-	-
Kategorija 3	8.548.117	-	-	-
Kategorija 4	-	-	-	-
Kategorija 5	-	-	-	-
Bruto plasmani	10.063.978	6.784.838	-	-
Dospeli neispravljeni plasmani sadrže:				
0-30	10.063.676	6.761.200	-	-
31-60	303	23.638	-	-
61-90	-	-	-	-
91-180	-	-	-	-
preko 180	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrednost	10.063.978	6.784.838	-	-
IV. Nedospeli neispravljeni plasmani				
Kategorija 1	14.855.690	4.391.773	-	-
Kategorija 2	3.185.861	10.690.225	-	-
Kategorija 3	4.104.941	604	-	-
Kategorija 4	-	-	-	-
Kategorija 5	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrednost	22.146.492	15.082.602	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost bruto	212.631.146	197.880.639	885.663	804.713
Ukupna ispravka vrednosti	18.903.916	16.753.040	443.036	443.036
Ukupna knjigovodstvena vrednost neto	193.727.230	181.127.599	442.627	361.677
Ukupno neklasifikovana aktiva	62.170.516	47.310.320	5.559.274	5.559.274
Ispravka vrednosti	144.584	130.024	3.918	3.918
Ukupno neklasifikovano neto	62.025.932	47.180.296	5.555.356	5.555.356
Ukupno	274.801.662	245.190.959	6.444.937	6.363.987
Uključeni reprogrami / restrukturirani plasmani	40.980.536	27.609.215		-

5.1.4. Rizik koncentracije

Banka kontroliše rizik koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, vrstama proizvoda, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diversifikacije kreditnog portfolia.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

5.1.5. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, Banka pribavlja i instrumente obezbeđenja (kolaterale), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. U zavisnosti od procene mogućnosti izmirenja ugovorenih obaveza, definiše se stepen pokrića plasmana, kako bi se u slučaju neizvršavanja obaveza dužnika, aktiviranjem kolaterala realno mogla naplatiti potraživanja. Količina i tip potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Banka od klijenata pribavlja ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika, i vrste plasmana ugovaraju:

- Za komercijalne kredite – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloga na hartijama od vrednosti;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, Banka angažuje ovlašćene procenitelje kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, a polise vinkulirane u korist Banke.

Banka prati tržišnu vrednost kolaterala i u slučaju potrebe može zahtevati dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom.

Politika Banke je da se može naplatiti iz kolaterala i sredstva iskoristiti na smanjenje ili otplatu duga.

Fer vrednost kolaterala

	U hiljadama dinara	
	Kreditni i plasmani	
	30.09.2013.	31.12.2012.
I. Pojedinačna ispravka vrednosti		
Hipoteke	64.468.701	46.871.612
Depozit	238.268	45.170
Garancije	1.663.849	919.881
Zaloga na hartijama od vrednosti	14.259.645	15.715.570
Ručna zaloga	16.956.332	13.819.127
Ostalo	21.256.657	15.802.786
Ukupno	118.843.452	93.174.147
II. Grupna ispravka vrednosti		
Hipoteke	152.249.690	166.662.147
Depozit	1.637.646	1.519.514
Garancije	13.407.242	10.458.163
Zaloga na hartijama od vrednosti	1.192.956	18.652.333
Ručna zaloga	57.441.558	49.820.489
Ostalo	81.306.415	44.474.084
Ukupno	307.235.506	291.586.729

III. Dospeli, a neispravljeni plasmani		
Hipoteke	464.782	357.022
Depozit	35.016	1.199
Garancije	1.987.865	708
Zaloga na hartijama od vrednosti	1.730	1.178
Ručna zaloga	1.899.272	58.060
Ostalo	2.607.353	371.511
Ukupno	6.996.019	789.678
IV. Nedospeli neispravljeni plasmani		
Hipoteke	56.508	435.874
Depozit	52.611	43.672
Garancije	-	-
Zaloga na hartijama od vrednosti	20.390	821
Ručna zaloga	182.826	215.198
Ostalo	3.768.678	338.459
Ukupno	4.081.012	1.034.024
Ukupno fer vrednost	437.155.989	386.584.578

5.2. RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka nepovoljnih događaja koji mogu negativno uticati na finansijski rezultat i kapital Banke. Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće Banke u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostale pasive.

Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog povrata na kapital.

Rizik likvidnosti ispoljava se u nemogućnosti Banke da ispunjava svoje dospelje obaveze. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu pasive i obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Sa druge strane rizik likvidnosti ispoljava se kroz deficit rezervi i otežanog ili nemogućeg pribavljanje likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrši Odbor za likvidnosti i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovom riziku.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Banka:

- vrši diversifikaciju izvora sredstava, po valutama i ročnosti;
- formira dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koje imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnost;
- definiše i periodično testira Plan za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika likvidnosti i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu idenifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- stres test.

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, kroz definisanje sistema limita izloženosti koji obuhvata regulatorne i interne limite i blagovremeno preduzimanje mera za umanjeње rizika kao i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenih limitima, kao i monitoring definisanih mera za umanjeње izloženosti riziku likvidnosti Banke. Kontrola rizika likvidnosti podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti i užim pokazateljem likvidnosti, za koje su propisani limiti za jedan radni dan, tri uzastopna radna dana, odnosno prosek svih radnih dana u mesecu. Pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti su se kretali znatno iznad definisanih limita.

Limiti Narodne banke Srbije	Pokazatelj likvidnosti	Uži pokazatelj likvidnosti
Za jedan radni dan	Min 0,8	Min 0,5
Za tri uzastopna radna dana	Min 0,9	Min 0,6
Prosek pokazatelja za sve radne dane u mesecu	Min 1	Min 0,7

Regulatorno propisan pokazatelj likvidnosti:

	Pokazatelj likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti	
	30.09.2013.	31.12.2012.	30.09.2013.	31.12.2012.
Na dan	3,28	2,18	2,88	2,04
Prosek za period	2,74	2,36	2,45	2,01
Maksimalan za period	3,51	3,39	3,18	2,77
Minimalan za period	2,18	1,04	1,99	0,93

Usklađenost sa interno definisanim limitima likvidnosti:

	Limiti	30.09.2013.	31.12.2012.
GAP do 1 meseca / Ukupna aktiva	Max (10%)	12,43%	9,18%
Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupna aktiva	Max (20%)	11,01%	9,21%

Banka definiše interne limite, na osnovu internog izveštaja o GAP-u likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolia depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava. Banka je, i pored toga, definisala odgovarajući Plan poslovanja, kojim u narednom periodu namerava izvršiti dalju diversifikaciju i uspostavljanje još stabilnije depozitne baze i optimalnije strukture kapitala i obaveza.

Banka je rezerve likvidnosti projektovala na nivou, adekvatnom za pokriće odliva u redovnim uslovima poslovanja kao i odlivima prouzrokovanim eventualnom pojavom određenog stepena krize likvidnosti, što potvrđuju i rezultati stresnog testiranja kao i testiranja Plana upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama.

5.3. TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena tržišnih varijabli i obuhvata kamatni rizik u bankarskoj knjizi, devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje obavlja i cenovni rizik pozicija knjige trgovanja.

Banka je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki, koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Investicioni odbor kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovom riziku.

5.4. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Banka je izložena kamatnom riziku na pozicijama u bankarskoj knjizi koji se odražava na mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa.

Banka vrši upravljanje sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- riziku krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- baznom riziku (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- riziku opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i dr.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevedhodno, Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu idenifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- ekonomska vrednost kapitala;
- stres test.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Banke kamatnom riziku i preduzimanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika. Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjene izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Interni limiti determinišu se na osnovu internog izveštaja o kamatom GAP-u, koji obuhvata sve pozicije bilansa.

Usklađenost sa interno definisanim limitima kamatnog rizika:

	Limiti	30.09.2013.	31.12.2012.
Relativni GAP	Max 15%	(1,19%)	(4,42%)
Koeficijent dispariteta	0,75 – 1,25	0,99	0,94
EVE	Max 20%	7,22%	5,37%

Tokom posmatranog perioda pokazatelji kamatnog rizika su se kretali u okviru interno definisanih limita. Banka posebno definiše interne limite izloženosti kamatnom riziku u cilju limitiranja negativnog uticaja na finansijski rezultat i kapital Banke. Uticaj na finansijski rezultat limitira se na period do 1 godine limitima definisanim sa aspekta ročnosti odnosno ponovnog formiranja kamatnih stopa po značajnijim valutama. Uticaj na kapital limitira se maksimalnom vrednošću ekonomske vrednosti kapitala.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja pruža dobar preduslov za postojanje sa zahtevanim finansijskim rezultatom uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

5.5. DEVIZNI RIZIK

Banka je izložena deviznom riziku koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled promene međuvalutnih odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. Deviznom riziku izložene su sve pozicije sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja u stranoj valuti i zlatu, kao i dinarske pozicije indeksirane valutnom klauzulom.

U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Banka vrši diversifikaciju valutne strukture portfolia i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja deviznim vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovom riziku.

Proces upravljanja deviznim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacija deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Merenje, odnosno procena deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu idenifikovanog deviznog rizika, korišćenjem sledećih tehnika:

- GAP analizu i pokazatelj deviznog rizika;
- VaR;
- stres test;
- backtesting.

Ublažavanje deviznog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke kroz postavljanje transparentnog sistema limita i definisanje mera za ublažavanje deviznog rizika.

Kontrola i praćenje deviznog rizika obuhvata praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa interno i eksterno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika u toku dana omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita. Kontrola deviznog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja. Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem deviznog rizika, koji predstavlja odnos između ukupne otvorene devizne pozicije i pozicije u zlatu u odnosu na regulatorni kapital.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i regulatorno definisanog pokazatelja deviznog rizika:

	30.09.2013.	31.12.2012.
Ukupna rizična devizna pozicija	1.033.112	333.032
Pokazatelj deviznog rizika	2,94%	0,82%
Regulatorno propisan limiti	20%	20%

Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

5.6. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja kiljenata, distribucije proizvoda, novčanih

kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, brokerski poslovi sa fizičkim licima, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, agencijske usluge i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima pre njihove realizacije i u kontinuitetu u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakom organizacionom delu Banke imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, samoprocenjivanje i stresno testiranje operativnog rizika. Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih delova u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mere za poboljšanje. Stres test predstavlja tehniku upravljanja operativnim rizikom, kojom se procenjuje potencijalni uticaj specifičnih događaja i/ili promene više finansijskih varijabli na izloženost operativnom riziku Banke.

Banka ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom. Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacioni delovi Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa banke, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja, Banka je usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

5.7. RIZICI ULAGANJA BANKE

Rizik ulaganja Banke predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. Ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru može biti do 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke mogu biti do 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

5.8. RIZIK IZLOŽENOSTI

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju, Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- Izloženost prema licu povezanom sa Bankom ne sme biti veća od 5% kapitala Banke, a ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom ne sme preći 20% kapitala Banke;
- Zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom kretala se u okviru propisanih limita.

5.9. RIZIK ZEMLJE

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolia. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Banka vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolia riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje, Banka definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

5.10. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti tog kapitala je usklađen sa Bazel II standardima.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva;
- poštovanje minimalnog regulatornog pokazatelja adekvatnosti kapitala (12%);
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmata;
- omogućenje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi.

Banka je tokom 2013. godine adekvatno upravljala kapitalom održavajući stabilnu bazu kapitala u cilju:

- obezbeđenja kontinuiteta poslovanja u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti;
- očuvanje optimalne strukture kapitala;
- minimiziranja troškova kapitala;
- obezbeđenja zaštite od rizika;
- omogućavanja rasta, kroz širenje spektra njenih usluga, odnosno razvoja Banke uvođenjem novih softverskih i metodoloških rešenja;
- očuvanja poverenja klijenata u finansijski potencijal Banke.

Banka posluje u skladu sa regulatornim limitima:

- Minimalni iznos kapitala iznosi EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti;
- Minimalan pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosi 12%.

Banka meri adekvatnost kapitala poštujući regulatornu metodologiju, koja je usaglašena sa Bazel II standardima, primenom standardizovanog pristupa.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala

U hiljadama dinara

	30.09.2013.	31.12.2012.
Osnovni kapital	45.398.839	50.696.348
Dopunski kapital	5.453.577	5.329.728
Odbitne stavke od kapitala	(15.680.095)	(15.648.210)
Kapital	35.172.321	40.378.866
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	163.400.774	169.333.007
Izloženost operativnom riziku	16.668.642	15.196.808
Izloženost deviznom riziku	1.033.208	-
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	19,42%	21,88%

6. DOGAĐAJI NAKON BILANSA STANJA 30.09.2013.

Na osnovu Ugovora zaključenog 20.10.2013. Banka je angažovala nezavisnog procenitelja i započela sa procenom vrednosti nepokretnosti (ukupno 83 objekta). Procena se odnosi na nepokretnosti koje Banka koristi za sopstvene potrebe i investicione nekretnine. Efekte procene Banka će priznati u poslovnim knjigama do 31.12.2013. godine.

7. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare (RSD) na dan 30. septembar 2013. i 31. decembra 2012. godine za pojedine glavne valute su:

Valute	Zvanični kurs NBS	
	2013.	2012.
USD	84,8859	86,1763
EUR	114,6044	113,7183
CHF	93,7459	94,1922

U Beogradu,
dana 18.10. 2013. godine

Lica odgovorna za sastavljanje
finansijskih izveštaja

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Svetog Save 14, 11000 Beograd

Tel: +381 11 30 80 100

Fax: +381 11 344 13 35

Matični broj: 07737068

PIB: SR 100001931

PDV broj: 134968641

Šifra delatnosti: 6419

Agencija za privredne registre: 10156/2005

Broj računa: 908-20501-70

SWIFT: KOBBCSBG

E-mail: posta@kombank.com

IZJAVA

Prema našem mišljenju, kvartalni finansijski izveštaji za period 01.01.2013. do 30.09.2013. godine, u svim materijalno značajnim pitanjima daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, dobitima i gubicima, finansijskom položaju i poslovanju Komercijalne banke AD Beograd i sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije, kao i MRS i MSFI objavljenim do 1. januara 2009. godine, koji su u Republici Srbiji rešenjem ministra finansija prevedeni i objavljeni u Službenom glasniku oktobra 2010. godine.

Lica odgovorna za sastavljanje finansijskih izveštaja

Snežana Pejčić
direktor Sektora
računovodstva

Savo Petrović
Izvršni direktor za
finansije i računovodstvo

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

IZVRŠNI ODBOR

Beograd, 18.10.2013. godine

Broj: 23507

Na osnovu člana 31. Statuta Komercijalne banke AD Beograd, a u skladu sa članom 50, 51, 52 i 53. Zakona o tržištu kapitala i članom 25. i 31. Zakona o računovodstvu i reviziji, Izvršni odbor Banke 18.10.2013. godine usvaja

ODLUKU

O ODOBRAVANJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD
ZA PERIOD JANUAR – SEPTEMBAR 2013. GODINE

I

Odobravaju se Finansijski izveštaji Komercijalne banke AD Beograd za period od 01.01. do 30.09.2013. godine:

1. Bilans stanja na dan 30.09.2013. godine,
2. Bilans uspeha za period od 01.01. do 30.09.2013. godine,
3. Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine,
4. Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine,
5. Napomene uz finansijske izveštaje za period od 01.01. do 30.09.2013. godine, u tekstu koji je sastavni deo ove odluke
6. Izveštaj o poslovanju za 30.09.2013. godine

II

Ovlašćuju se: izvršni direktor za finansije i računovodstvo Savo Petrović i direktor Sektora računovodstva Snežana Pejčić da potpišu Finansijske izveštaje Komercijalne banke AD Beograd za period od 01.01. do 30.09.2013. godine iz tačke I ove odluke.

III

Zadužuje se Sektor računovodstva i Sektor hartija od vrednosti i finansijskih tržišta da Finansijske izveštaje Komercijalne banke AD Beograd za period od 01.01. do 30.09.2013. godine, iz tačke I ove odluke, dostavi Komisiji za hartije od vrednosti i Beogradskoj berzi do 15.11.2013. godine u skladu sa članom 53. Zakona o tržištu kapitala.

IZVRŠNI ODBOR

Handwritten signatures

IZJAVA

Pojedinačni finansijski izveštaji Komercijalne banke AD Beograd za period 01.01.2013. do 30.09.2013. godine, nisu revidirani.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije, Komercijalna banka AD Beograd vrši samo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja.

Izjava se daje u skladu sa članom 52. stav 7. Zakona o tržištu kapitala.

Snežana Pejčić
direktor Sektora
računovodstva

Lica odgovorna za sastavljanje finansijskih izveštaja

Savo Petrović
Izvršni direktor za
finansije i računovodstvo